

NEWYORSKI INDUSTRIJALCI ZBIRAJO MILIJONE ZA PORAZ DELAVSKIH ZAKONOV

Delavski zastopniki morajo čuvati in študirati zakonske narčte, ki se mislijo uitihoapiti na škodo delavstva.

Cahoon, N. Y. — Newyorški podjetniki, organizirani v Associated Industries, Inc., so nabrali velik sklad, ki bo služil za poraz delavskih zakonov, ki bodo predloženi legislaturi. Tako se je izrazil Joseph R. White na delavskem shodu v tem mestu. White je organizator za organizacijo tekstilnih delavcev United Textile Workers.

Delavski zastopniki bodo morali prihajati k zaslišanju, ki ga bo vodila državna industrijska komisija in ki ima nalogo preiskati vse predložene delavske zakone. Veliko postav je bilo predloženih. Ismed teh postav so nekatere fudi take, da škodujejo delavcem.

Unije morajo predložiti svoje ugovore industrijski komisiji zaradi odškodninskega zakona in drugih postav, ako hočejo, da bo komisija nekaj storila.

Kukluksi zborujejo in groze inozemcem

Okupanci vlietki zahtevajo registracijo nezdraviljanov in bliblijo v vsaki šoli.

Washington, D. C. — Kuklukskanska organizacija je v ponedeljek otvorila svojo tretjo letno "konvokacijo" (konvencijo) v glavnem mestu s običajnim trusčem in parado po Pennsylvaniji ave. V paradi je bilo 15,000 oseb; torej veliko manj kot v prejšnjem letu, kar je voditelj ohaljan in okupancih vitezov plamenečega kriša presej poparilo.

Okrog 3000 delegatov iz vseh držav Unije je na zborovanju. Govorniki, ki so otvorili "konvokacijo," so naglašali, da mora klan dobiti kontrolo nad prihodnjim kongresom in vsaki državi, ki popolnoma ustavi nasejelvanje v Ameriko, podvržejo tukaj živečo inozemce registraciji z odtiski prstov vred in "položo sveto biblijo v vsako šolo v deželi."

"Cesaraki čarovnik" Hiram W. Evans je v svojem pozdravnem govoru napadel katoličane, newyorškega gubernorja Smitha, Mussolinija in svetovno sodišče. Rekel je, da evharistični kongres v Chicagu je bil "poziv tujih potentatov svobodni Ameriki, naj se pripravi na boj za supremacijo."

Pakt s sovjeti prihaja

Coolidge je informiran, da Zinovjev ne bo več delal napotja.

Paul Smith, N. Y. — Predsednik Coolidge je bil te dni informiran o poročilu Eddy Sherwoodove dijakne misije, ki se je vrnila iz sovjetske Rusije in katera soglasno priporoča priznanje sovjetrov. Predsednik je z zanimanjem čital poročilo in ba je naredilo nanj dober vtis. Poročilo se med drugim glasi, da je sedanja trgovina med Rusijo in Ameriko večja kot je bila pred vojno in da sovjeti plačujejo v zlatu. Zinovjev, na katerega ima državni department posebno piko, je šel.

VOLITVE V MAINU.

Portland, Me. — Volitve v državi Maine, ki se še od nekdanj vrše v septembru in se navadno smatrajo kot politični barometer za splošne volitve v novembru, so v ponedeljek izpadle z znago republikancev na cel štiri. Republikanski gubernor in štiri kongresniki so bili izvoljeni.

Kukluksi napadli katoliškega škofa.

Norfolk, Va. — Četa kuklukskov v haljah, kapucah in s maskami na obrazih je te dni prišla katoliškega škofa Vincenta B. Warren, ko se je peljal v avtomobilu pozno zvečer. Odpeljali so ga v hosto in tam držali nekaj ur ter izpraševali, nakar so ga izpustili. Policijske oblasti so uvedle preiskavo.

Ugoden čas za organiziranje tekstilnih delavcev

Nogavičarji so pridobili več kot tri tisoč novih članov. — Tekstilna industrija je preveč razvita. — Nove organizacijske metode.

Philadelphia, Pa. — American Federation of Full Fashioned Hosiery Workers obdrži v tem mestu svojo konvencijo. Organizacija je združena z organizacijo tekstilnih delavcev United Textile Workers. Na tej konvenciji je govoril tudi A. J. Muste, dekan Brookwoodskega delavškega učilišča. Izjavil je, da je zdaj čas zelo ugoden za organiziranje tekstilnih delavcev. Rekel je:

"Tekstilna industrija je preveč razvita, ker se je razširila v vojnem času. Ta industrija se menja v modi, hitri in strojih, dolgih delavnih urah in denar se ponovno nalaga v novih strojih. Take razmere v industriji pa otežujejo organizacijsko delo. Kljub temu je pa zdajnji čas bolj ugoden za organiziranje, kakor je bil kdaj prej."

Delegatov je šestdeset in prihajajo iz dvajsetih mest. Glavno vprašanje na konvenciji tvori vprašanje: "Organiziranje delavcev v tekstilni industriji". Razpravlja se o novih organizacijskih metodah. Predloženi bodo tudi načrti za penzjoniranje starih tekstilnih delavcev. Konvencija je določila, da se na Brookwoodovem delavskem učilišču ustanovi štipendija za dveletni učni tečaj in za enega dijaka.

Durham v Severni Karolini se hitro razvija v organizacijsko središče za nogavičarje. Ti so se pričeli tam najprej organizirati in so izvedli svoj načrt v dveh zelo trdih stavih. Federacija bo obdržala enega distriktnega ravnatelja v New Yorku in New Jerseyju, da k starim uspehom pridobi nove. Nov program za organiziranje zahteva, da se ves teritorij razdeli v distrikte in da vsak dobi po enega ravnatelja.

V zadnjem letu je organizacija narasla za več kot tri tisoč novih članov. To je dobro znamenje.

STANDARD OIL DRUŽBA TOŽENA RADI STRUPENEGA GAZOLINA

Enajst delavcev je umrlo zaradi izdelave tetra-ethyla. — Veliko delavcev je pa bilo poškodovanih.

New York, N. Y. — Neki bivši delavec toži Standard Oil družbo za \$200,000 odškodnine, ker se je poškodoval trajno pri izdelovanju tetra-ethyla v Bay-Donnu. Tetra-ethyl je gazolin, ki gre skozi proces svinec. Henry Calia, poškodovani delavec, izjavlja, da ni je nakopal pri izdelovanju tetra-ethyla hudo bolezen, ki je zdravniška veča še ni jasno določila in spoznala. To delo je opravljal leta 1924. Delavec izjavlja, da je moral od tistega časa čuvati posteljo. Standard Oil kompanija ni posvarila delavcev, da je izdelovanje tetra-ethyla nevarno, ravno tako ni oskrbeval plinastih mask ali rokavic, pa tudi ventilacija ni bila zadostna.

Vseh delavcev je umrlo enajst, ko so se delali polizkusi tetra-ethylom. Veliko delavcev je bilo poškodovanih. Nazadnje je škandal postal tako velik, da je vrhovni vojaški zdravnik Združenih držav postal pozoren na ta strupeni gazolin in da so bile izdane določbe glede njegovega izdelovanja.

Tetra-ethyl se še izdeluje in prodaja. Neki švicarski učenjak vztraja pri tem, da bo to kurivo napravilo veliko svinčenega prahu na javnih cestah in da ne bo zastrupljenih samo na stotine in tisoče delavcev, ampak ljudstvo v splošnem.

MacDonald gre v Saharo.

London, 14. sept. — Ramsay MacDonald, bivši delavski premijer, se je namenil potovati po saharški puščavi takoj po zaključeni konferenci delavske stranke v oktobru, kakor poročajo listi. Njegovo potovanje po severni Afriki bo v interesu zdravja. MacDonald trpi na vnetju sapnika.

Slana pomorila koruzo v Wisconsinu.

Birchwood, Wis. — Huda slana je padla po severnem Wisconsinu v ponedeljek zjutraj in naredila veliko škodo na polju. Koruza je najbolj prizadeta.

COOLIDGE OBDRŽAL GNILOBO V ALASKI

Trije javni uradniki so ostali na svojih mestih, dasiravno jih je spomlad kongres odklonil.

Washington, D. C. — Ljudska legislativna služba je javno izzvala predsednika Coolidge, ker je obdržal v službi zvezna sodnika Ritchieja od tretje divizije, Reeda in javnega pravdnika Shoupa od prve divizije teritorija Alaske, dasiravno je spomladni senatni justični odsek vse tri odklonil pri ponovnem imenovanju.

Basil M. Manley, ravnatelj Ljudske legislativne službe, opozarja v brzojavki pohovno na fakt, da je bil Coolidge sam priporan umakniti imena teh treh oseb zaradi njihne nesposobnosti, ker so v Alaske protestirali proti njim. To tri osebe so bile med imenovanci, ki jih je podpiral Harry M. Daugherty, ki je zdaj pred sodiščem, da se zagovarja na obtožbo, da je sprejel podkupnino, ko je bil načelnik justičnega departamenta.

Brzojavka od P. F. Gilmana, člana republikanskega odbora, citirana od Manleyja, se glasi: "Razmere postajajo slabše, ker so bili Reed, Ritchie in Shoup pridržani v službi še po tem, ko so bili odklonjeni. Ljudstvo je izgubilo spoštovanje do sodišča. Izvajanje zakonov je odpovedalo. Informacije iz tretje divizije govore, da se razmere obračajo na slabo. Položaj je resen."

Manley pravi, da je bila obtožba, ki se povesročila, da je justični tajnik Stone odvedel izjave in izjavil, da se te tri osebe ne smejo nikdar več imenovati, sledeče:

"1. Ritchie je po obsodbi kriminalnega obrekovanja bežal iz države Utah, da se je ognili denarni globi in obtožbi zaradi krive prisoge. On je še vedno justični ubešnik v državi Utah.

"2. Ritchiejeva osebna tajnica je žena obojenega krošnjarja z narkotičnimi strupi, sama je bila objekt jasnih obtožb pri seljanju, oseba, ki je bila imenovana distriktnim javnim tožilcem, je bila z njo zapletena v notorične skandale.

"3. Ritchiejevo obnašanje kot sodnika je dajalo pogum kriminalnemu elementu. Javno je rekel, da kršenje prohibicijskih postav ni moralna kršitev, ker ljudstvo ne verjame v prohibicijo.

"4. Ritchie ni potlačil gorastanskih razmer v tovarnah za konzerviranje lososa. Te razmere so nastale, ker so bili delavci importirani iz Azije. Te razmere je obsodila Valdezova veleporota z besedami: "Vporaba bolnih in silitilnih delavcev pri konzerviranju lososa, odprto krošnjarenje z narkotičnimi strupi, nenavadne in slabe navade in pomanjkanje zdravniškega nadzorstva."

"5. Ritchie je otizgosal veleporoto, ker je obtožil ribiške trustovske korporacije zaradi kršenja zakonov, in je izrekel denarno globo le po imenu.

"6. Sodnik Reed je izvršil justično tiranstvo, ko je obsodil brez vzroka ljudi zaradi žalitve sodišča.

"7. Reed in Shoup sta izvršila protipostavno zaroto, gojufala sta vladu Združenih držav z izplačanjem sleparskih stroškov pričam.

"8. Shoup dovoljuje obstanek rdečelčnih okrajev v Ketchikanu in Juneauju, kar je v protislovju s postavo in dasiravno protestirajo proti njim duhovni, ženski klubi in drugi državljani. Dokazano je, da se vsak mesec iztirjajo tisoči od prostitutk.

"9. Odkar sta v uradu Reed in

Mehika išče naseljenost za svoje farme

Ne mara navadnih delavcev niti beračev. Nove kolonije inozemcev morajo biti pomešane s domačini.

Mexico City, 14. sept. — Mehika vlada je pripravila nov priseljeniški zakon, ki bo ta teden predložen kongresu. Zakon, ako bo sprejet, je nekaj novega za Mehiko. Običajni klic "Mehika Mehikancem" ima prenehati in mehika vlada odpre vrata naseljencem, toda le takim, ki so dobri farmarji in ki prinesejo dovolj denarja, da lahko plačajo prvi obrok na zemljišča, za katera je vlada pripravila namakovalne naprave. Mehika ne mara beračev niti navadnih delavcev, katerih ima dovolj doma.

V smislu novega zakona se imajo naseljenci prijaviti mehikim konzulom, ki bodo izdajali certifikat glede zdravja, značaja in finančnega stanja imigrantov.

Vlada ne bo več zasegala zemljišč za inozemske poljedelce, pač pa izparcelira javno zemljo, katere je na milijone akrov. Ta zemlja, razdeljena v polja in kolonije ter pregrešana z dobrimi cestami, bo na prodaj imigrantom na male obroke. Vsa ta zemljišča so pa ravno tako na razpolago domačim farmarjem in novi zakon določa, da mora vsaka tujezemska farmarska naselbina imeti gotovo število mehikih farmarjev v svoji areli z namenom, da se bodo domačini učili od inozemcev umnega farmarstva in v samem učili tujce kmetijskega dela.

Ker se mehika javno posmehuje po večini pustinja valod pomanjkanja vode, je Callesova vlada že zgradila na severu in jugu republike velike irigacijske naprave za namakanje polja. Priseljencem bo na prodaj le do službenice, domače služabnike, rokodelce in umetnike in v splošnem pri vsaki pogodbi s delavci.

Bivši ruski plemiči tihotapci.

Berlin. — Berlinska policija je 13. t. m. aretirala 12 moških, večinoma bivših ruskih baronov, ki so tihotapili s kokainom in drugimi narkotičnimi strupi.

VELIKA BRITANIJA JADRA V VOJNO NA KITAJSKEM

S pošiljanjem svežih čet v dolino Jangtse izivajo Anglije nove konflikte. Revolta v madžarski armadi. Britske granate pobije 2200 Kitajcev.

Sungaj, Kitajsko, 14. sept. — Velika Britanija hoče na vsak način imeti vojno s Kitajci. Splošno mnenje tukaj je, da se tudi Amerika zaplete, če pride do intervencije. Angleske vojaške ekspedicije, ki redno odhajajo na bojnih ladjah po reki Jangtse v centralne kitajske province, nedvomno izzevoje nove konflikte s Kitajci in naposled splošno vstajo proti Anglekem in morda proti vsem inozemcem.

Kakšno sovražstvo je zavladalo proti Anglekem, dokazuje nov incident. Ko je angleški parnik s mrlji in ranjenci plul proti Hankovu, so kitajske obrežne baterije ustavile parnik in ga niso pustile naprej. Prišel pa je ameriški rusilec, ki je pobral ranjence z angleškega parnika in jih neoviran odvedel v bolnišnico v Hankovu.

Nepotrjena vest se glasi, da so Anglije pri bombardiranju Vanshena pobili 2200 kitajskih prebivalcev. Ta vest je tako razburila kitajske revolucionarne elemente, da jih bo težko kontrolirati.

Peking, 14. sept. — Včeraj je izbruhnila revolta v mandžurski armadi v Kalganu, ko je Čang-tsolin ukazal razpustiti nekaj polkov, ki so ropali po okolici. Uporni polki so se spopadli z lojalnimi četami in šele po zelo krvavem boju je bila vstaja potlačena. Več sto upornikov je bilo ubitih.

Shoup, so postali zakoni proti trgovini s narkotičnimi strupi navadna farsa. Izrekla se je najplačanje sleparskih stroškov pričam.

"10. Reed in Shoup izrabljata svoji poziciji za protekcijske ribiške trustovskih korporacij, da se uničijo neodvisni ribiči.

Predsednik Coolidge je slihal to obtožbo že pred enim letom. Pripovedovali so mu jo razkačeni državljani iz Alaske. Časni-

Mehiška ustava varuje predvsem delavce

Se vedno se silijo govorice, da bo skupina delegatov na prihodnji konvenciji Ameriške delavske federacije zahtevala, da se Ameriška delavska federacija umakne iz Panameriške delavske federacije.

Washington, D. C. — (F. P.) — Poročila se vzdržujejo, da skupina delegatov zahteva na prihodnji konvenciji Ameriške delavske federacije v Detroitu, da se Ameriška delavska federacija umakne iz Panameriške delavske federacije. S svojo zahtevo bodo prišli pod pretezo, da je treba štediti z denarjem, v reanici pa ni drugega kot udarec delavskemu gibanju. Prav za nealjšivo se pričakuje zelo vroča debata.

Federalizirani tisk si je nadel nalogo, da priobči izveček iz mehiške ustave, ki je delo Mehike okrajne delavske federacije, da se tako dokaže, da se ta ustava razlikuje od vseh drugih ustav na zapadni polovici sveta v interesu delavstva. Ta ustava je instrument delavskega razreda za samoemancipacijo. Odklonitev ameriškega delavstva za družjenje z mehikim delavstvom zaradi te ustave, ki so jo izdelali mehiki delavci, postavlja ameriško delavsko gibanje v zelo čudno luč.

Člen 123 ustave je magna charta delavstva. Ta člen izjavlja: Kongres in državna legislatura naj sprejemajo postav, ne nalagajo se na delavstvo, z obzrom na delavske potrebe v vsaki pokrajini republike in v soglasju s sledečimi principi. Ti principi in zakoni naj veljajo za vse izučene in neizučene delavce, uslužbenice, domače služabnike, rokodelce in umetnike in v splošnem pri vsaki pogodbi s delavci.

"1. Osem ur dela na dan naj tvori maksimalni delavnik.

"2. Sedem ur dela naj po noči tvori maksimalni delavnik. Nezdruživo in nevarno delo je prepovedano za ženske in otroke pod 16. letom. Ponočno delo v tovarnah je ravno tako prepovedano za ženske in otroke pod šestnajstim letom; pa zaposleni ne smejo biti tudi v komercialnih podjetjih po desetih zvečer.

"3. Maksimalni delavnik za otroke nad dvanajstim in pod šestnajstim letom je šest ur. Delo za otroke pod dvanajstim letom ne sme biti predmet pogodbe.

"4. Vsak delavec mora uživati en dan pokoja po vsakih šestih dneh."

Peta sekcija določa, da mora biti delavčeva mezda tako visoka, da je v soglasju z razmerami v okraju in da krije izdatke za normalne življenjske potrebe za delavca, njegov poduk in postavno sabavo, vpoštevačočega ga kot glavo družine. V vseh poljedelskih, komercialnih, tovarniških in rudniških podjetjih ima delavec pravico, da je deležen profitov. Izredna komisija določi višek deliša od profitov. To komisija imenuje vsaka občina zase in je po nadzorstvom odbora za pogajanje vsake države.

Sekcija šestnajsta garantira delavcem in podjetnikom pravico do organizacije, ki jim služi za obrambo njih interesov.

Sekcija sedemnajsta garantira pravico do stavke in ispara. Sekcija osemnajst pravi, da se stavke ne smejo smatrati za nelegalne, dokler se večina stavkarjev ne sateže s nacionalni proti osemni in šestdesetimi v slučaju vojne, ako utvarjajo delajo v tovarnah in podjetjih od katerih je odvisna vlada.

Na drugi strani, se pa ispost smatrajo za legalne, ako odvedna produkcija zahteva, da se sopro tovarne, da se vdrže masde nad produkcijskimi stroški, ako to potrdi odbor za pogajanje.

Druge sekcije v tem členu ustave, ki so jih aplisli voditelji mehikega delavstva, krijejo zahteve delavstva najbolj naprednih narodov. Pri vsaki točki se gleda le na koristi delavstva.

Mussolini je odločil poljijske načelnike

Na čsto je vrgel tudi svoje telesne stražnike, ker so ga slabo čuvali pred bombo.

Rim, 14. sept. — Poljijske glave so večerj padale na desno in levo kot posledica sobotnega bombnega atentata na Mussolinija.

Francesco Crispi Moncada, generalni policijski direktor za vso Italijo, je "resigniral" in na njegovo mesto je bil imenovan Arturo Bocchini, policijski prefekt iz Genova. Poljijski načelnik Perelli v Rimu je bil tudi odlovljen in njegovo mesto je prevzel generalni inspektor Angelucci.

Mussolini je nadalje vzel veliko metlo in pometil s častniki iz svoje lastne telesne garde, ker so tako slabo pasili nanj, da je atentator lahko vrgel bombo v njegov avtomobil. Mussolini je odredil, da se izbore popolnoma nova telesna straža.

Včeraj je Mussolini rekel ameriškemu poročevalcu, da ga njegova zvezda čuva (!) in valed tega ga ne bodo napadali nikdar dobili.

Železniška nesreča v Avstraliji: 25 ubitih.

Sydney, Avstralija, 14. sept. — 25 oseb je bilo ubitih in 40 ranjenih v večerajšnji koliziji 200 milj od Sydneyja. Tovorni in pasajirski vlak sta udarila skupaj.

RAZNE VESTI

NEZAPOLNOST SE VEČA. PRAVI DRŽAVNI DEPARTAMENT.

Chicago. — (F.P.) — Zaposlenost v tovarnah je padla za 1,8 odstotka v mesecu juliju, če primerjamo zaposlenost v mesecu juniju, kot poroča državni delavski departament. Istotako so se odstotno znižale mezde.

Število delavcev na plačilni listi je več kot 90 odstotkov manjše, kot pa je bilo v letu 1923. Prav tako so pa tudi mezde za to dobo, plačane v celoti, za devet odstotkov nižje.

Najbolj se je nezaposlenost pokazala v tovarnah za farmarske stroje, žensko obleko, za peči, v bombarnih in pa v tovarnah za nogavice. Napredek produkcije železa in jekla pa je bilo zaznamovati ravno v istem času, toda prav tako velike izgube je bilo opaziti v tekstilni industriji. Zaposlenost v industriji jekla in železa se je zvišala za sedem odstotkov ter mezde vplačane v tem času pa so bile za devet odstotkov večje v tedenskih izplačilih.

V tekstilni industriji pa je bilo ravno obratno. Zaposlenost se je znižala za šest odstotkov in plače so se znižale za celih 11 odstotkov v letu. V juliju se je nezaposlenost znižala od šest pa do 17 odstotkov v raznih tekstilnih tovarnah ter v izdelavi čevljev iz gumija pa se je nezaposlenost znižala za 19 odstotkov, kar je vsekakor nekaj izrednega.

Zaposlenost, ki se je povečala, jo je bilo opaziti le v industriji za stroje. Zgubo pa je bilo beležiti v izdelkih, ki jih posamezna oseba navadno rabl. To nam kaže, da je cela situacija iz tira, kar tudi kaže, da nam preti industrijska kriza.

Tovarne za mesec julij so zaposlile, kot pravi federalno poročilo, 86 odstotkov normalnega števila delavcev. To poročilo tudi pravi, da tovarne obratujejo 82 odstotno. Ako pa bi ameriške industrije v prvi vrsti gledale na to, da bi delavcu preskrbele življenske potrebe, tedaj bi te industrije lahko producirale 20 odstotkov več kot pa sedaj, brez da bi povečale svoje tovarne, ali pa da bi zvišale sedanji delavnik.

Delavske novice

Delavke v bostonskih restavracijah so slabo plačane.

Boston. — (F.P.) — Razmerje bostonskih restavracijah so skrajno slabe za natakarice. Tako se je izjavila B. Tumber, mednarodna organizatorica uni-je hotelskih in restavracijskih delavcev. Ona pravi, da je v Bostonu 3.000 natakaric in da povprečno dobi komaj petih 8 dolarjev na teden v plači ter da mora biti odvisna od napitnin. Te napitnine pa včasih znašajo samo 6, 7 ali pa 8 dolarjev na teden. Kjer pa so boljše plače, pa ne dovolje sprejemati napitnin. In v takih slučajih so delavke prisiljene tudi plačati za hrano.

Organizatorica je tudi primirjala razmere drugih večjih mest v Ameriki, ter je dejala, da v Los Angeles prejme natakarica po 17 dolarjev na teden; v Chicagu 18; v Clevelandu 18; v St. Louisu 18; v Detroitu 16; v New Yorku 15 dolarjev v enjakih restavracijah, v neunjskih pa komaj 12 dolarjev povprečno. Na ta način so te delavke odvisne od napitnin.

NUNE, TIHOTAPKE, SO PLAČALE KAZEN.

St. Albans, Vt. — Stiri franciškanke nune, ki so bile v soboto tukaj aretirane radi tihotapstva, ko so v spodnjih krilih prinesle iz Kanade za \$5000 vrednosti finih bretonskih čipk, so morale v pondeljek plačati \$4000 carine in denarne kazni, nakar so bile izpuščene. Tri nune so bile tujezemke. Čipke, ki zna angleško, se je izgovarjala, da "ne pozna posvetnega življenja in torej ne ve, da je tihotapila." To pa ni pomagalo.

Sovjetska Rusija razvija industrijo in trgovino

Piše L. Olds za F. P.

Rusija je danes največji svetovni trust, ki razvija svojo trgovino s kapitalističnimi korporacijami po vsem svetu. To je sila, ki jo dobimo, ako prečitamo Rusko prilogo v newyorškem trgovskem žurnalu. Toda Unija sovjetrov ne dela tega velikoga dela na račun delavcev, pač pa jih varuje pred izkoriščanjem. Edini delničarji v tem ruskem trustu so delavci po vsej delavski republiki.

Pod pritiskom trgovinskih potrebščin je že vsaka važna država v Evropi priznala rusko vladno, razen Češkoslovaška. Edino Združene države so ostale izolirane v tem pogledu med ostalimi svetovnimi silami. Kamenec, prejšnji trgovski komisar, je opisal Ameriko kot najzadnjaško, kar je kapitalističnih držav. In vseeno je večina članov, ki dopisujejo za prilogo v New York Journal of Commerce, mnenja, da ima Amerika veliko pridobiti in tudi dati, ako prizna rusko vladno.

Profesor Hammer, ki je zaposlen pri American Allied korporaciji, vidi velike koristi in neprekosljive vrednote za ameriški kapital, ako ga naloži v Rusijo. On pravi: "Tovarnarji, ki dobi koncesije, ni treba skrbeti, da ne bo mogel prodati izdelkov ali pa da bo imel kakšno konkencijo. To pa zato, ker je trg neomejen. Vlada gleda, da bi znižala uvoz ter da bi zvišala domačo produkcijo in radi tega daje vse ugodnosti in protekcijo kapitalu. Tovarnar, ki ima koncesije od vlade, ima dovoljene, da pošlje vse svoje profite in tudi del svojega kapitala letno domov. To se zgodi tako, ko njegova pogodbeni koncesija poteče, je bil njegov kapital že amortiziran in eksportiran."

"Delavsko stanje v Rusiji je boljše kot kje drugje za koncesije. Strokovne unije so v ozi kooperaciji z vlado ter se zelo zanimajo, da bi povpešile vladne načrte. Vlada dela kontrakte in pogodbe z unijami za dobo šestih mesecev, v katerih se vse neoprte izravnavajo že naprej ter se ne morejo pote mspremeniti. Vse lokane unije so podložne svojim uradom in nikakih težkoč ni med unijami in pa med tistim, ki je prejel koncesije."

Take lepe poti in izhodi so naravno vabljivi za Andrew Melona. Akotudi je on sila v edino važni državi, ki noče priznati sovjetrov, želi njegova družba, Melon's Aluminum Co. of America, postaviti veliko tovarno, ki bi se obratovala hidroelektrično, da bi zbral velike ruske naravne zaklade aluminija.

Konkresijski načrt je najbolj važen razvoj v kooperaciji med delavsko vlado v Rusiji in pa med svetovnim kapitalom. Perlin, ki zastopa odbor ruskih koncesij v Parizu, pravi: "Razlika med socialnim sistemom Sovjetskih unij in pa med sistemom drugih držav, ki so dobile koncesije v Rusiji, ni prav nič zabranjevala ali pa nam delala kakoga napotja, da smo vodili trgovske zadeve harmonično in kooperativno."

Ta sovjetska kolaboracija pa ne da tujemu kapitalu perpetualnega prostora, na katerem bi se redil ter živel od dohodkov delavske republike. Ruski delavci so se združili, da kupijo njihove tovarne na obroke. Kadar poteče doba koncesijam, bodo tovarnarji dobili njihov kapital nazaj, toda stroji in organizacija industrije pa ostane kot lastnina sovjetrov. Del dohodkov, ki gre sedaj tujim kapitalistom, bo potem ostal v Rusiji za zboljšanje delavskega življenja.

"Nemoralne" študentke.

Chicago. — "Witness," oficijelna publikacija ameriške episkopalne cerkve, piše, da med dijaštvom obojega spola na ameriškim univerzah in učiliščih prevladuje pijančevanje in velike seksualne perversnosti. Članek pravi, da so posebno dijakinje take zapeljivke, da bi "celo zapeljale sv. Antona puščavni-ka."

Godba S.N.P.J. v Chicagu

Društva Slovenske narodne podporne jednote so od tajnika sedaj neaktivnega tamburaškega zbora "Čmrlji" dobila vabilo za organiziranje velikega tamburaškega zbora S. N. P. J. v Chicagu, kateri bi se polagoma lahko razvil v mogočen slovenski orkester. Društva, katera so za godbo, izvolijo po dva zastopnika k ustanovni seji, ki se bo vršila v kratkem—kakorhitro podajo vsa društva svoje odgovore. Kakor je razvideti iz prvih poročil o zaključkih društev, ni najmanjšega dvoma, da bi ideja ne uspela in da bi se zanj ne zavzela vsa društva. Prvo je imelo to vprašanje na seji društvo "Francisco Ferrer," katero je brez ugovora osvojilo idejo in imenovana sta bila v ta odbor brata Otip in Berger. Tajnik društva "Slavija," brat Andrič, je tudi že obvestil tajnika zbora o rezultatu pri svojem društvu, ki se glasi:

"Čestni sobrat!

Sporočam vam, da je društvo "Slavija" št. 1 S. N. P. J. izvolilo odboj dveh članov za skupno zborovanje glede slovenske godbe v Chicagu. Izvoljena sta brata Andrej Misko in Frank Alaj.

Zelim, da se Vaše ideje uresniči in žive na veke."

Druga društva so naprosena, da po sejah kolikor mogoče kmalu poročajo svoje zaključke. Zlasti je priporočljivo, da se zanimajo za idejo "Pijonirji," v katerem društvu so večinoma sami mladi člani, ki so—kakor je znano—že nekoliko razpravljali o možnostih svoje lastne godbe.

Godba Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu je nujno potrebna. Naša društva imajo najmanj vsako dve prireditvi na leto in pri teh prireditvah morajo iskati godcev drugod. Na nobeni prireditvi pa nimajo spodobne godbe, čeprav morajo za njo plačati visoko ceno. Kdor poseja slovenske veselice v Chicagu, najbolje vidi potrebo dobre slovenske godbe.—A. Kobal, tajnik tamburaškega zbora.

NAŠI ODRI

"HIAPEC JERNEJ" PRVIC NA ODRU V AMERIKI.

Vprizorjen bo v Clevelandu.

Dne 3. oktobra bo prvič v Ameriki vprizorjeno na odru Cankarjevo najboljšo alegorično delo "Hlapec Jernej in njegova pravica," in sicer v Clevelandu. Dramatiziral je to najboljšo jugoslovansko književno delo A. Skrbinšek. Socialistični klub št. 27 bo omenjenega dne vprizoril to težko igro v proslavo petdesetletnice rojstnega dne našega nesmrtnega Ivana Cankarja.

Igralci, ki imajo v rokah vloge te velezanimive drame, so val navdušeni ter se s podvojeno energijo uče, da bodo pokazali slovenskemu občinstvu Cankarjevo umetnost v čim večji meri. V Clevelandu je ves slovenski zivel zainteresiran in težko pričakuje vprizoritve Cankarjevega "hlapca".

Vstopnice se že sedaj dobe v alaščičarni pri mrs. Mary Kushlan v Slovenakem nar. domu. Pričakuje se obila udeležba iz bližnjih, kakor tudi iz dalnjih naselbin na dan te velike vprizoritve.—Dramski odesk kluba.

CUNARD V JUGOSLAVIJO

preko Chicago—Francosko

Potuje s Cunardovimi ekspresnimi parniki:

AQUITANIA
BERENGARIA
MAURETANIA

Odpluje iz New Yorka vsako sredo. Manj od 6 dni na morju—v Jugoslavijo v roku 8-9 dni. Izvratna kabine III. razreda za dva, štiri ali za šest potnikov. Nemakrilijska čistoča. Obilna in izvrstna hrana.

Na nadaljna pojasnila obrnite se k svojemu agentu ali pa pišite na: Cunard Line, 140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

CUNARD LINE

140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo znancem in prijateljem žalostno vest, da je kruta smrt pretrgala nit življenja in nam vzela iz naše srede našega nadvse ljubljeneega soproga in očeta

JOHN REZEN SR.

Umrl je 30. avgusta 1926 v starosti 57 let. Rojen je bil leta 1869 v vasi Drušče, fara Skocjan na Dolenjskem pri Mokronogu. V Ameriki je bival 30 let in od tega 27 let v La Salle, Ill. Pogreb se je vršil 1. sept. t. l. ob 9. uri zjutraj. Pokopnik je bil mirnega značaja in vsem, ki so ga poznali zelo priljubljen, to je pokazal tudi njegov pogreb, katerega se je vdeležilo veliko število njegovih prijateljev. Bil je član društva "Od boja do zmage" št. 337 S. N. P. J. in dr. Svete Družine št. 5 K. S. K. J., ter član Local No. 620 U. M. W. of A. Na tem mestu se prav lepo zahvaljujemo za obilo udeležbo pri pogrebu in za krasne darovane vence, ki so mu jih položili na njegovo krsto v zadnji pozdrav, dr. št. 337 S. N. P. J., dr. št. 5 K. S. K. J. in sledečim družinam in prijateljem: Mr. in mrs. Frank Cojnik, mr. in mrs. Anton Oklešen, mr. in mrs. John Frankovich, mr. in mrs. Herbert Dular, mr. in mrs. Anton Piletič, mr. in mrs. Stanley Koskoški, mr. in mrs. Frank Spitzmiller, mr. in mrs. Stanley Weber, mr. in mrs. Eric Korb, mr. in mrs. H. D. Vincen iz Rockford, Ill., mrs. M. D. Longton iz Chicaga, Andrew Rezen in družina iz Cleveland, Ohio, mr. Frank Novak, udeležbenec iz hotela Kaaskoska in prijateljem od Slov. narod. doma. Se posebno pa se želimo zahvaliti Andrew Rezen iz Clevelanda, Ohio, kateri nam je bil v tolažbo in pomoč v naših žalostnih urah. Želimo se zahvaliti tudi vsem sosedom za dano nam pomoč za obilo udeležbo pri pogrebu, torej lepa hvala vsem skupaj.

Tebi pa, naš nepozabljeni soprogi in oči, želimo, spavaj mirno v hladni zemlji in lahka bodi Tebi ameriška gruda.—Zaljujoči ostali: Anna Rezen, soproga; John Jr., Andrew, Anton in William, sinovi; Anna, Mary in Louise, hčere; Andrew in Frank, bratje v stari domovini; Andrew Rezen, bratranec v Cleveland, Ohio. Družina v La Salle, Ill.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. TELEFON: Cleveland 9797

DR. JOHN J. ZAVERTNIK, PHYSICIAN & SURGEON

Lay 2142, 2005 W. 24th St. vokal Lawndale Ave. 25. ulica. Telefon: Cleveland 2312, 2313

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

OBSEDIŠČA 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave. 608 E. Hubbard Ave.

ČISTO ŽIVO BELO GOSJE PERJE

samo \$1.09 funt.

To je prvič iz mnogo let našega poslovanja v trgovini na debelo, da mi prodajamo naravnost odjemalcem. In da vam jamčimo zadovoljstvo in prijateljstvo, vam ponudimo po posebno znižani ceni.

Perje, ki vam ga mi nudimo, je najboljša vrsta, ki se dobiti more. Vsa steblica so odstranjena in le malo prijazno, rahlo perje pošljemo vam.

Ne le, da je bilo to pravo živo belo gosje perje vsekoli oprano in sterilizirano, temveč je tudi absolutno novo in brez vsakega duha.

To perje je snežno belo, mehko in rahlo. Pozitivno nič kurjega perja ni vmes.

Pošljite nam ček ali pošto nakaznico za toliko, kolikor funtov perja želite naročiti. Ako niste zadovoljni, vam mi povrnemo vaš denar.

Mi imamo v zalogi tudi drugovrstno perje—oskubljena peresa, brez steblic, itd. Pišite po vzorac.

JARAC WITKOWSKI

P. O. Box 316

Pittsburgh, Pa.

ISCE SE

Frank Kralj, zaradi potovanja iz starega kraja v Ameriko, ker ne vem kje se nahaja sedaj. Rojake prosim če kdo ve kaj o njemu naj mi to naznani, zakar bom zelo hvaležen. Ako bo sam čital ta oglaš naj se prijavi na naslov: Joe Kralj, R. R. 2, Box 45—Geneva, Ohio. (Adv.)

POTREBNO ZA VSAKOGA

Elovska, ki želi imeti dobro in lepo izdelano obleko, da pride sam k meni in si izbere blago za obleko ali zimske suknje, sedaj je čas za nakup. Spokotovanjem: Rudolf Menar, 4921 Butler St. Tel. Pink 2983, Pittsburgh, Pa.—(Adv.)

New-yorško grozdje

Svojim dosedanjim odjemalcem in drugim rojakom naznanjamo, da bomo tudi letos razpošiljali new-yorško grozdje, katero daje najboljši sok za naš okus. Vedeti pa je treba, da ni vse grozdje v državi New York enako, eno daje boljši sok nego drugo. Naša 6-letna izkušnja v tem poslu in naše poznanje vseh vinorodnih krajev zagotavlja našim odjemalcem najboljšo grozdje. Naš zastopnik bo osebno nadziral vse pošiljke.

Zaradi toplega vremena obeta biti kakovost new-yorškega grozdja izredno dobra, kakor že več let ne.

Za nadaljna pojasnila o cenah, plačilnih pogojih, o načinu razpošiljanja itd. pišite čim prej na

JUGOSLAV AMERICAN CORP. 455 W. 42nd Street, New York, N. Y.

GROZDJE! GROZDJE!

S tem naznanjam tukanjnim Slovincem v ti okolič, da imam nekaj ton grozdja na prodaj. Grozdje je letos zelo lepo in bo kmalu še ta mesec zrelo in ako ga kdo namerava kupiti naj si pride ogledati. Kdor kupi moje grozdje mu ga jaz pripišem na dom. Frank Zarnick, R. D. 4—McDonald, Pa.—(Adv.)

V SOBOTO VEČER

ko pridete domov z plačo, je čas da del vašega zaslužka denete na stran, da ga vložite v hranilnico in tako nadaljujete vsak teden.

Tako si boste postavili temelj svojemu blagostanju in udobnemu življenju v bodočnosti.

Storite tako in prepričali se bode, da je ravno sedaj pravi čas pričeti z štedenjem.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

Imovina \$19,000,000.00

1900 Blue Island Ave.

Chicago, Ill.

VAŠI PRIHRANKI VLOŽENI V TEJ BANKI SO POPOLNOMA VARNI

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev "Prosveta".

Krivda je na društvenih uradnikih in obiskovalcih.

Ironwood, Michigan. Kdor misli, da glavnemu uradu izkorističa je, to, da pa drugi skladi napredujejo in izkazujejo napredek; s tem more biti krivde. Morebiti so bili člani za dolar zavarovani bolj srečni zadnje leto, ker so imeli rezervo v skladu.

Člani najbolj kričijo nad simulanti. Kje pa so? Tega niko ne pove. Ako član ve za simulanta pri svojem društvu ali sosednjem, je njegova dolžnost storiti tako, kakor velevarjo pravila, pa bi bilo vse dobro. Nekateri predlagajo, da bi imeli večne popotnike, ki bi hodili po vsej deželi bolniške obiskovalce. To bi bila šele neumnost in nepotrebni veliki stroški. Saj je vsak član dolžan obiskati bolnišnico, ali tajniki in bolniški nadzorniki nimajo take pravice kot član, če gre okoli za veliko plačo.

Pri naši številki smo imeli veliko bolnikov zadnje dve leti, tako da me je bilo že sram poslati toliko bolniških nakaznic vsak mesec na glavni urad. Ali je bilo tako nesrečno leto? Nekateri so bili pobiti, drugi so zboleli, simulanti pa nismo imeli, ker vsak je želel, da bi kmalu šel na delo, akoravno je bil za tri dolarje zavarovan. Letos je pa boljše. Prav malo je bolnih, največkrat nikdo. Jaz sem tudi zavarovan za tri dolarje na dan že deset let, pa sem imel srečo da nisem potreboval podpore v vsem času več kakor mesec dni. Torej nismo vsi simulanti, ki smo zavarovani po tri dolarje. Če pa je kdo, naj članstvo pazi nanj.

Po mojem prepričanju najbolj izkorističa blagajno zdravniški, ki se nečjejo brigrati za človeka, da bi ozdravil kmalu. Član zbolni in pokliče zdravnika. Ta pride in ga malo pogleda ter napiše zdravila, ki ne škodujejo, pomagajo pa, tudi le toliko kot papežev žegen. Potem pa hodi zdravnik obiskovat bolnika dan na dan in ga gledat, kdaj bo ozdravil ali umrl. Vsakokrat, ko pride, spravi zdravnik dva do tri dolarje v žep. Z operacijami je ravnotako. Veliko operacij bi se preprečilo, če bi zdravniki hoteli.

Radi opisanega bi jaz priporočal, da bi vrhovni zdravnik izdal kake opomine na zdravnike, da bi vsak tajnik dal društvenemu zdravniku tisti opomin prebrati. Veaka reč nekaj pomaga. Tako vem, ker sem izkušen v stvari. Če vidim, da član ni dolgo nič boljše, grem k zdravniku in mu povem, ako neče boljše delati, dobim drugega. Potem je pač član precej boljše zdravnik se bolj briga zanj.

Vseh društvenih tajnikov bi bila dolžnost iti vsakič k zdravniku in zahtevati od njega informacije o bolnikih, katere zdravijo. To bi pomagalo. V pravih pa naj bi se spremenila 3. točka 24. člena v toliko, da se vsaj prvih pet dni ne plača bolniške podpore. Saj prvih pet dni član še ni v taki potrebi kakor je v daljši bolezni. Ostalo bi na ta način veliko v blagajni. Glavni bolniški tajnik najbolje ve, da bi se potem tudi vsak ne javil bolnim za vsako malo reč. — Joseph Šume, tajnik društva št. 223.

You tell them, Peter E. Kurnick. Cleveland, Ohio. — Tudi jaz sem večkrat kritiziran radi tistih "nine berries", ki smo jih prejimali dnevno. (Bratska zajednica je plačala še več, pa kaj hočemo). Pravijo, da nismo vedeli, kaj smo delali, da smo se le zabavali in spali. Jaz sem člane opozoril, da se mora delegat podati večini, kot se mora član podati večini na društveni seji. Kar ni po volji članstvu, naj iniciator, saj je referendum v pravilih.

In tako se je društvo "V boj" št. 53 zavzelo in iniciatorji dva popravka k pravilom. Prehitelo pa ga je drugo društvo radi bolniške podpore, tako da je prišla na površje le iniciativa glede pristopnine. Razprava je bila rekel ta in oni. Nekateri obtožbe pa so bile podprte z jako

niške podpore in za \$1500 posmrtnine. Vstop ga je stal 14 dolarjev in nekaj centov. Večina članov je bila mnenja, da je to previsoka vstopnina in s tako vstopnino nam ne bo mogoče pridobivati novih članov. Zato ta iniciativa.

Kar se mene tiče, sem bil nevturalen, le na vprašanje, kakšnega mnenja je bila konvencija, sem jim pojasnil, da je bila precej močna opozicija proti visoki pristopnini, ampak zmaga je na nasprotna stran.

Na komentar glavnega odbora radi polnih jasi pa opominim, da so te jasi, kolikor se tiče bolniškega sklada prazne, četudi ne po njegovi krivdi, kot se izražajo nekateri člani. Ampak nam je težko reči, da so polne, ko niso.

Pri našem društvu imamo veliko članov, ki so pri dveh, treh ali štirih društvih in ti — mesto da bi člane pridobivali za našo jednoto — jih rajši nagovarjajo drugim s pripombo, da je tam cenejša. Jaz sam sem letel za člani, ki so rekli, da bodo odstopili, ker je pri nas preveč plačevanja, druge pa ceneje in ni naklad. Nekaj sem jih pregovoril in jim dokazal, da pri nas tudi več dobivamo, če več plačujemo, kar je boljše. Tu je na primer nekemu fantu na železniški odrezalo nogo. Bil je pri tistih, ki malo plačujejo. Pri nas bi bil dobil \$500 odškodnine, tam pa ne bo ničesar dobil. Le za štiri in pol meseca je dobil podpore, in to je vse. Neke članice iste jednote, je bila na operaciji. Pri naši jednoti bi dobila \$100 in podporo, tam pa je dobila samo podporo za par mesecev. Šele potem, ko preizkuša, člani vedo, kako je naše društvo "fajn", prej je ono, kjer malo plačajo.

Vse polno agitatorjev imamo, ki agitirajo za njih jednote in prošili rajši gredo tja, kjer je manjša vstopnina.

Referendumi in iniciative takoj po konvenciji niso nekaterim dovolj. Delegatje, poglejte v zapisnik zadnje konvencije na stran 118, člen VI. in tretja točka. "Na pojasnilo oddala se sprejme, nakar brat Barbic protestira" itd.

Zdaj ste proti iniciativam in referendumom, zakaj pa takrat niste malo počakali? Jaz sem imel spremembo k tej točki, tako da bi bila vzel pogum društvom in članom vedno iniciativati in spreminjati pravila, kar je brez potrebe. Moja sprememba je bila, da mora iniciativa podpirati 50 odstotkov društev in potem še 50 odstotkov članov glasovati za predlog, potem bi bil šele sprejet. Konvencija ni pustila niti razprave, ampak so mi rekli: "Barbic, protestiraj!" Vložil sem protest. V 4. točki protestira brat Kobi. Zdaj pa protestirajte tisti, ki ste proti temu, da članstvo tlači iniciative v Prosveto.

Strinjam se z br. Medveškom, da bi ne plačali prvih sedem dni nobene podpore. Saj je Industrial Insurance of Ohio tudi ne plačuje. Če moram zdravnika plačati takoj prvih pet dni, ko grem k njemu, si bom prihranil na izvanrednih assessmentih, če jih ne bo. Nisem pa za to, da bi imeli potovalnega nadzornika, kot priporočajo; brat bolniški tajnik tudi precej dobro pregleda bolniške nakaznice, saj tako mi pove naš tajnik, ki večkrat dobi katero nazaj.

Jaz bi priporočal, kjer je več društev, kot v Clevelandu in Chicago, da bi bolniške enega društva nadzorovalo drugo društvo, na primer društvo "V boj" nadzoruje društvo "Vipavski raj" ali društvo "Mir" bi nadzorovalo naše društvo. Ali pa naj bi glavni odbor imel med imenovati nadzornike, vsaj šest ali deset v Clevelandu in tajniki bi poročali vse sumljive karakterje nadzornikom, da stvar preiščejo. O simulacijah je še dosti več govorjenja kakor resnice.

Pri našem društvu sem imel več opravkov s takimi slučajji. Govorili so, da ta ali oni simulira. Uvedel sem preiskavo, da doženem, kje je bolnik krilil pravila, se informiral pri zdravniku in pri tistih, ki so prizadeževali doživiti simulacije, pa so se opirali le na izgovore, čes, tako je rekel ta in oni. Nekateri obtožbe pa so bile podprte z jako

pičlimi dokazi, da bi me bilo sram zahtevati, da bi bolniku podporo utrgali ter bi članstvo izvedelo v javnosti o vzrokih. So tudi taki, ki zadobe poškodbe v pijanost, pa si jih znajo spretno prikriti. — Frank Barbic, član društva "V boj" št. 53.

Splošna kritika.

Clinton, Indiana. — Kmalu bo dvajset let, kar smo tu ustanovili društvo "Skala" št. 50. Vsakega člana je stalo en dolar, kar pa ni bilo dolgo časa, ker prispevki so narasli na \$1.25 in nato na \$1.50 za \$1 podpore in \$60 posmrtnine. Društvo koristi pa ni bilo dosti pričakovati od organizacije. Danes imamo veliko več koristi, ali tudi dosti več plačujemo. Dosedaj smo vse storili, kar je odobrila konvencija ali glavni urad, upajoč, da bodo manjši stroški. Prvič glasilo, tednik, potem dnevnik, lastno poslopje za pisarno in male sestanke glavnih odborov, povečanje poslopja, tiskarna in velika dvorana S. N. P. J. Poizkušali smo tudi z združenjem, katero nam pa malo veselja dela. Vse ideje smo udeležili, a še nikdar ni bilo takih naklad kakor sedaj. Razred za \$1 ni imel naklad pred zadnjo konvencijo, a zdajna redna konvencija nam je naredila majhno naklado. V tem kratkem času smo prišli tako daleč, da je uganka kako priti ven, posebno za rudarje, ki smo tako potrebni kakor bolniški sklad. Želeli je, da bi bolniški sklad zopet razdeljen po razredih vsak zase, kakor je bilo pred osmo redno konvencijo. Potem je upati, da bo nekoliko članstva zadovoljnega, drugače bomo nezadovoljni vsi. Jaz mislim, da smo val bratje, kar nas je zavarovanih za nizko podporo, sili takega bratstva. Pred zadnjo konvencijo je bilo pisano, ako bodo val bolniški sklad skupaj, bo zavladalo pravo bratstvo. Tako bratstvo jaz primerjam katoliški veri, kjer duhovnik v cerkvi vpije, da so val bratje in sestre, a ko prideš iz cerkve sta samo hlapec in gospod. Kolikor sem prišel v dotiko s člani, se jih je še malo strinjalo s trditvijo, da so nova pravila izdatno boljša. — Jacob Kralj.

(Ostalo je razprava o iniciativah društev št. 64 in 397, zato po pravilih ne smemo priobčiti. — Opomba uredništva.)

Pogled v bolniške razrede.

Roslyn, Washington. — Različno čujemo o bolniških razredih in o nadlogah, ki izhajajo direktno iz bolniških razredov. Članstvo naj vendar enkrat verjame, da brez zadostnih vplačil ni mogoče pričakovati izplačil. Saj vendar poročila izkazujejo primanjkljaj. To smo hoteli in to imamo, drugega izhoda pa ni kot plačati je treba. Ali ste že pozabili? Pravili ste brali niste! Saj smo sami dovolili v pravila zapisati. (Glej na stran 85, 3. in 6. točko.) Izredni assessmenti sme razpisati glavni odbor, kadar nastane primanjkljaj v kateremkoli skladu. Tukaj ni vzroka. Visoki bolniški skladi — tu je vzrok! Poglejmo šestmesečno poročilo bolniškega tajnika! To drži.

Vsi vemo, da bolan človek potrebuje več denarja kakor pa zdrav, toda priznajmo, da nismo vedeli, kako so lahko posledice visokega zavarovanja. Od tega prihaja nezadovoljstvo. Pred seboj imamo sedaj dokaze. Sola je že marsikateremu učencu izpraznila žep, brez šole pa gre ne. Visoko zavarovanje pomeni, da najbolj pravičnega člana lahko privede do tega, da zadnji dan pozabi zdravim se prijaviti. Obiskovalci poznajo bolnika, vedo, da je bil še včeraj zdrav, toda to ugovarjanje bi samo povzročilo prepri pri društvu.

Nekateri so mnenja: Držite člane! Nadzorujte simulante! Kje pa so? Po tem pravilu naj se opisane vrste hudodelec črta. Novi časi prihajajo, z njimi pa nove zahteve, katerim moramo kloniti, pa naj bo članstvu ljubilo ali ne. In čimprej klonemo, tem bolje. Članstvo se stara in pričakuje po pravih določene podpore v skrjani sili. Je res tega reč, zato smo v podporni organizaciji. Zdravemu razumu pa se tudi vsiljuje vprašanje, ali bo

mo mogli vzdržati s tako visokimi prispevki. Novega priseljevanja ni in od mladine ne moremo pričakovati obilnega števila, kot si morda kdo predstavlja. O tem so člani že veliko pisali, kako se je mladina posmerila in dobila druge nazore. Lahko torej zaključimo: Ni jih toliko, kolikor bi jih lahko pričakovali. Brat Richard Zavertnik se veliko peča, kako mladino dobiti med naše članstvo, pa se enim članom že sanja, češ, "že ve, zakaj se poteguje." Ako ne bom katerega člana zadel v arce, povem, da Richard Zavertnik vidi v daljavo brez daljnogleda. Ne poznam ga, kakšen je, toda to je gotovo, ako članstvo ne bo ugodilo mladini, bo to pomenilo, da bomo stari člani sami ostali brez podpore.

Tu se najbolj vidi silna potreba, da se bo treba oprijeti nižjih razredov, v katerih je sigurnost večja. Poizkusili so z visokimi razredi, pa so se porušili, zdaj so srednji razredi na vrsti in ali bodo v doglednem času. Članstvo ne bo krivo, vzrok je, ker nismo dovolj močni. V takem slučaju je treba rabiti razum, da se poslužimo tistega deleža, ki se nam vidi najbolj siguren. To pomeni toliko daljšo bodočnost za S. N. P. J.

Se nekaj! Beseda "povišek" je že tako prikrajšana med našimi člani, da bi bilo dobro, da je "črta" iz naše slovnice. Tudi beseda "pravice" bi se morala črtati iz pravil, ker je že tako izkoriščamo, da je čas, da izpregledamo. Načrtujem se na šestmesečno poročilo glavnega bolniškega tajnika. Dolarski razred ne izkazuje primanjkljaja, pa je primorano sorazmerno plačati \$1 višjim razredom. Ali so to pravice? Ali je endolarški razred kdaj pomagal izkoristiti višje? Zadnja konvencija je v tem slučaju vsekakor naredila zmotno. Vsak razred naj bo zase in naj plača svoj primanjkljaj. Te pravice naj prizna članstvo višjih razredov.

V pravilih se glasi, da se redna konvencija S. N. P. J. vrši vsaka štiri leta. To dokazuje, da nismo izpolnjeni. Pripravljeni smo in mislimo na izboljšanje od zunaj in od znotraj organizacije, tako da bo delo odgovarjalo tekočemu času. Slabo zamenjat z dobrim, vse grdo olupat! Polena metati pod noge drugim je delo, katero ne vzame močnega človeka, toda za dobro in umevno delo je pa treba močnega.

Članstvu priporočam, kdor je sposoben v pisavi, naj poda bratom svoje mnenje. Prosveta je odločena članstvu. Izobrazba in konstruktivno delo ne bo samo za članstvo, temveč za ves jugoslovanski narod.

Pozdrav. — A. Adamich, član društva št. 75.

"Še več je takih zvezd".

West Park, Ohio. — Brat Frank Zajec, predsednik glavnega nadzornega odbora, je v eni zadnjih števil "Prosveta" predstavil nekakšno tabelo šesterih društev, koliko so plačala in koliko prejela iz sklada bolniške podpore za dobo šestih mesecev. Sliko teh šesterih svetlih zvezd S. N. P. J., katero nam je prikazal br. Zajec — in prepričan sem, da je še mnogo takih — nam je lahko za vzorec, da so to prva društva med prvimi, katera povzročajo sedanjno krizo v bolniški podpori ip. splošno nevolje med članstvom.

Da je br. Zajec obelodanil to kratko statistiko omenjenih društev, je več kot pravilno. Škoda je, da nismo s tem začeli pri jednoti že zdavnaj. Kar je ali preko nas, se več ne povrne, ampak dobro bi bilo, da bi v bodoče takim stvarjem dali več pozornosti, kajti s tem bi mogoče odpravili mnogo nezadovoljnosti med članstvom.

Da cvete simulacija in da je izkoriščen sklad bolniške podpore, ni ugovora. Kdor tega sedaj neče priznati, je slep. Čas bi bil tudi, da podvzamemo lojalna društva oziroma članstvo najdrastičnejše korake napram takim društvom, ali vsaj odborom, katerim se dokaže, da vedoma vrše to izkoriščanje bolniške podpore, ker s tem spravljajo tudi v slabo luč S. N. P. J. Taka društva ubijajo S. N. P. J. od dveh strani, namreč moral-

no mogli vzdržati s tako visokimi prispevki.

Novega priseljevanja ni in od mladine ne moremo pričakovati obilnega števila, kot si morda kdo predstavlja. O tem so člani že veliko pisali, kako se je mladina posmerila in dobila druge nazore. Lahko torej zaključimo: Ni jih toliko, kolikor bi jih lahko pričakovali. Brat Richard Zavertnik se veliko peča, kako mladino dobiti med naše članstvo, pa se enim članom že sanja, češ, "že ve, zakaj se poteguje." Ako ne bom katerega člana zadel v arce, povem, da Richard Zavertnik vidi v daljavo brez daljnogleda. Ne poznam ga, kakšen je, toda to je gotovo, ako članstvo ne bo ugodilo mladini, bo to pomenilo, da bomo stari člani sami ostali brez podpore.

Tu se najbolj vidi silna potreba, da se bo treba oprijeti nižjih razredov, v katerih je sigurnost večja. Poizkusili so z visokimi razredi, pa so se porušili, zdaj so srednji razredi na vrsti in ali bodo v doglednem času. Članstvo ne bo krivo, vzrok je, ker nismo dovolj močni. V takem slučaju je treba rabiti razum, da se poslužimo tistega deleža, ki se nam vidi najbolj siguren. To pomeni toliko daljšo bodočnost za S. N. P. J.

Se nekaj! Beseda "povišek" je že tako prikrajšana med našimi člani, da bi bilo dobro, da je "črta" iz naše slovnice. Tudi beseda "pravice" bi se morala črtati iz pravil, ker je že tako izkoriščamo, da je čas, da izpregledamo. Načrtujem se na šestmesečno poročilo glavnega bolniškega tajnika. Dolarski razred ne izkazuje primanjkljaja, pa je primorano sorazmerno plačati \$1 višjim razredom. Ali so to pravice? Ali je endolarški razred kdaj pomagal izkoristiti višje? Zadnja konvencija je v tem slučaju vsekakor naredila zmotno. Vsak razred naj bo zase in naj plača svoj primanjkljaj. Te pravice naj prizna članstvo višjih razredov.

V pravilih se glasi, da se redna konvencija S. N. P. J. vrši vsaka štiri leta. To dokazuje, da nismo izpolnjeni. Pripravljeni smo in mislimo na izboljšanje od zunaj in od znotraj organizacije, tako da bo delo odgovarjalo tekočemu času. Slabo zamenjat z dobrim, vse grdo olupat! Polena metati pod noge drugim je delo, katero ne vzame močnega človeka, toda za dobro in umevno delo je pa treba močnega.

Članstvu priporočam, kdor je sposoben v pisavi, naj poda bratom svoje mnenje. Prosveta je odločena članstvu. Izobrazba in konstruktivno delo ne bo samo za članstvo, temveč za ves jugoslovanski narod.

Pozdrav. — A. Adamich, član društva št. 75.

"Še več je takih zvezd".

West Park, Ohio. — Brat Frank Zajec, predsednik glavnega nadzornega odbora, je v eni zadnjih števil "Prosveta" predstavil nekakšno tabelo šesterih društev, koliko so plačala in koliko prejela iz sklada bolniške podpore za dobo šestih mesecev. Sliko teh šesterih svetlih zvezd S. N. P. J., katero nam je prikazal br. Zajec — in prepričan sem, da je še mnogo takih — nam je lahko za vzorec, da so to prva društva med prvimi, katera povzročajo sedanjno krizo v bolniški podpori ip. splošno nevolje med članstvom.

Da je br. Zajec obelodanil to kratko statistiko omenjenih društev, je več kot pravilno. Škoda je, da nismo s tem začeli pri jednoti že zdavnaj. Kar je ali preko nas, se več ne povrne, ampak dobro bi bilo, da bi v bodoče takim stvarjem dali več pozornosti, kajti s tem bi mogoče odpravili mnogo nezadovoljnosti med članstvom.

Da cvete simulacija in da je izkoriščen sklad bolniške podpore, ni ugovora. Kdor tega sedaj neče priznati, je slep. Čas bi bil tudi, da podvzamemo lojalna društva oziroma članstvo najdrastičnejše korake napram takim društvom, ali vsaj odborom, katerim se dokaže, da vedoma vrše to izkoriščanje bolniške podpore, ker s tem spravljajo tudi v slabo luč S. N. P. J. Taka društva ubijajo S. N. P. J. od dveh strani, namreč moral-

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1901. Inskorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calkins; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vegrich; urednik glasila Jole Zavertnik; upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODSEK:

Frank Smrak, predsednik, 990 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Alech, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupančič, 2627 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK:

John Gorick, predsednik, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Tréll, Box 22, Strabane, Pa.; Tony Schragal, R. F. D. No. 1, Johnston City, Ill.; Frank Podbel, Box 61, Park Hill, Pa.; Anton Sular, Box 104, Gross, Kans.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2627-29 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VEHODNO OKROŽJE: Joseph Zorko, R. F. D. 2, Box 114, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1169 E. 76th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE: Jacob Baloh, R. F. D. 8, Box 88, Pittsburgh, Kans.; Jugošapad; Frank Klun, Box 958, Chisholm, Minn.; za sev. zap.: John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zajec, predsednik, 2659 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medvešek, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Mraat, 448 National Ave., Milwaukee, Wis.

Združiteni odbor:

Frank Vidmar, predsednik, 7434 W. 63rd St., Argo, Ill.; John Ollip, 2426 S. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Geshel, 2932 So. Broadway, Denver, Colo.

POZORI! — Korespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takoli:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, se naspote: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASILOVE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vohče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIM POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Frank Zajcu, predsedniku nadzornega odbora. (Za vsak naslov je agoraj)

Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nespasani, ugasi, naročimo in spisi vno, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

no in gmotno. Za časa, ko sem bil še v gl. odboru, sem na eni seji omenil — ako se še spominjam — smo razpravljali o deficitu bolniških skladov — da je v inereu gl. odbora, da posveti več pozornosti na simulacije. V kratkih besedah sem pojasnjeval, da pri S. N. P. J. je več nejojalnih kot lojalnih članov, in kot taki imajo S. N. P. J. za "koka-moka".

Nelojalnost proti naši organizaciji ne prevladuje samo od strani društev takozvanega progresivnega bloka, ampak tudi pri takih, katerim dajejo navodila fajmoštri in katerim se postavljajo za nekakšne jerohe.

Brat Frank Zajec nam je postavil pred zrcalo, če se ne motim, samo nekatera društva, kot jih on naziva progresivnega bloka. Jaz priznam, da omenjena društva ne delajo nikake časti za S. N. P. J. valed tega, ker so pod kontrolo takozvanih progresivcev ter se ravna po njih receptih, ampak pravilno bi bilo in še bolj častno bi izgledalo za brata Zajca, da bi popital tudi tista društva, katerim gospodje fajmoštri pošiljajo svoj sveti blagoslov, da se čimprej uniči S. N. P. J. Končno naj bi se dala vsem tistim velikim prijateljem S. N. P. J. enaka mera, čeprav so najozji prijatelji ali celo sorodniki.

Slovenska narodna podporna jednota je v resnici obdana od zunanjih in notranjih sovražnikov, kateri vedno in povsod skrbijo, da se bo S. N. P. J. enkrat znašla v razsulu.

V interesu organizacije in lojalnega članstva bi bilo, da napravimo tem intrigam konec.

Ali bodo člani, katerim je pri srcu organizacija ter ves čas, od njene ustanovitve spopolnjujejo njene vrste, agitirajo, žrtvujejo, če mirno gledali, da se izrabi ter blati sad mučnega dela. Jaz mislim, da ne! Dovolj je tega! Dyomil sem vedno, da v resnici povzročajo deficite le bolezni in nesreče, ali kot sedaj sprevidim, igra največjo vlogo izkoriščanje ter nepotrebna simulacija.

Jaz menim, da glavna opora, da se to izkoriščanje vrši v tolikem obsegu, obstoji na društvenih odborih.

Ako je društveni odbor vreden ter lojalen napram organizaciji, je lojalno tudi ostalo članstvo. Za vzgled si vzamem naše društvo. Odkar to društvo obstoji, ni bilo še nikdar kake nerednosti, kajti ako se je imelo

pojaviti kako nesoglasje med članstvom, je bil vedno društveni odbor, kateri je poravnal spor pri začetku. In to se ne dogaja samo pri našem društvu, temveč pri vseh, katerim je organizacija, njen razvoj in napredek pri srcu. Ravno tem društvam je lahko S. N. P. J. hvaležna, da se je povzpela do tega, kar je danes. Ako bi pa imela taka društva, kakoršna je prikazal brat Frank Zajec in pri katerih igrarjo mogoče trojce glavno vlogo, potem tudi jaz pripomnijo po izreku brata Zajca, da bi nekoga dne ne stalo S. N. P. J.

Dolžnost nas je torej, da se tega zavedamo ter odpravimo gnilobo, katera se je pojavila, in to čimprej, tem boljše.

Bratski pozdrav! — John Krišmančič, član društva št. 257.

Podporna resolucija.

De Pue, Illinois. — Društvo "Zavednost" št. 59 S. N. P. J. je na zadnji seji med drugim vzel v pretes resolucijo društva št. 205 S. N. P. J. iz New Dulutha, Minn., katera določa, da bi se dedičem članov S. N. P. J. živčim v stari domovini posmrtnina izplačala v dolarjih. Naše društvo se strinja z omenjeno resolucijo in je sklenilo, da se sklad objavi v glasilo, glavnemu odboru pa priporoča, da bi posmrtnino dedičem v starem kraju izplačal v dolarjih. — John Zagreb, tajnik.

Zahvala za gostoljubnost.

Herriek, Ohio. — Rojakom v Ramseyju, Ohio, se moramo zahvaliti za njih gostoljubnost ob času našega obiska. Vživali smo najlepše veselje. Zato pa tudi želimo, da bi se kmalu zopet znašli na oni mali farmi pri bratu Mraku. Drugičar bi ostali vsaj en teden, kajti tu na Herrieku ni tako "good time." To je vzrok, da moramo iti na okoli, da se tupatam po "pečlarski" razveselimo.

Culi smo tudi nekaj o veselici, katero nemaravajo prirediti v Pinney Forku. Radi bi mi tja, če le ne bo snega, prej kot bodo priredili. Istotako bi radi videli, da bi oni iz Ramseyja včasih prišli k nam, posebno tisti, ki so nas toliko časa zadržali. Najlepše se zahvalimo vsem, ki so nas vzeli pod krov. Ali imajo tudi pečlarji v Pinney Forku kako šendo?

V društvenih ozirih pri nas ne moremo napredovati radi slabih življenjskih razmer. — John Crnjarič.

vo helapca. Dne 20. avgusta
sa, avstrijski meji pod Velikin
iz čom ustrelil finančni str
— Vasilij Srebrnjanski tiho

Pojasnila in nasveti članom S. N. P. J. (IZ GL. URADA.)

KRAJEVNIM DRUŠTVOM V POJASNILO.

Jednotina banderica in znaki (moški) so nam pošli vsled česar naj blagovolijo tajniki, ki so poslali naročila za imenovane potrebščine počakati nekaj časa, dokler ne dobimo novih. U-pamo, da bomo koncem tega meseca ali prve dni oktobra dobili novo zalogo, in bomo takoj razposlali vsem onim, ki so naročili. Naročili smo veliko več kot prvič in bomo lahko takoj izvršili vsako naročilo od strani krajevnih društev.

Matthew J. Turk, gl. tajnik S. N. P. J.

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODSEKA.

Brat Leopold Jeran, član društva št. 217 v Davisu, W. Va., se je pritožil na glavni porotni odsek, ker mu je glavni bolniški tajnik odklonil izplačati \$15 bolniške podpore iz razloga, ker brat Leopold Jeran ni bil polni dve leti član S. N. P. J. ob nastopu njegove zadnje bolezni.

Glavni porotni odsek je preiskal celotno zadevo. Po vpogledu v zapisnik društvene porotne obravnave in posebno zahtevanih pojasnil od strani društva, kakor tudi po pojasnilih iz glavnega urada in na podlagi listin poslanih iz glavnega urada v pregled, je prišel glavni porotni odsek soglasno do zaključka, da potrdi odklop glavnega bolniškega tajnika.

Listine jasno dokazujejo, da je omenjeni pristopil v jednoto dne 13. avgusta l. 1922. Prvič je zbolel 7. maja 1924, in ista bolezen se mu je ponovila meseca aprila 1925.

Torej je bil nastop njegove zadnje bolezni dne 7. maja 1924, ko še ni bil polni dve leti član jednote.

Na podlagi navedenega Leopold Jeran ni upravičen do omenjene vsote bolniške podpore, za katero trdi, da je prikraščen.

Sestra Mary Blasković, članica društva št. 526 v Glen Robinsonu, Ohio, je bila bolna naznana pri društvu, in sicer od 5. decembra, 1925, do 8. januarja, 1926.

Dne 23. februarja 1926, je bila pri društvu predložena obtožba proti sestri Mary Blasković, da je simulirala in da ni bila opravljena do bolniške podpore za isti čas.

Dne 9. maja, 1926, je društvo št. 526 obdržalo porotno obravnavo v zadevi in obtožbi sestre Mary Blasković, ki je bila zaslišana, na podlagi obtožbe. Zaslišana je tudi bila tožiteljica sestra Mary Skender, ki je ponovno izjavila in pristala na to, da sestra Mary Blasković ni bila opravljena do bolniške podpore.

Vendar društvo ni prišlo do nobenega zaključka vsled nezadostnih dokazov in vsled velikega nereda, ki je nastal takoj v začetku seje. Da je nastal nered na seji, je krivda sestre Mary Blasković in njenega moža, John Blaskovič. Akoravno mož ni član S. N. P. J., se je vseeno udeležil društvene seje. Obenim je sestra Blasković tudi pripeljala policaja s seboj na sejo, ki je ves čas prisostvoval društveni seji, kar je razburilo članstvo, da je nastal na seji nered.

Zadeva je prišla pred glavni porotni odsek v rešitev. Na podlagi predloženih listin in priporočila od strani društva ter pojasnila o razmerah, katere so pri društvu, je glavni porotni odsek prišel do zaključka in glasoval s tremi glasovi proti dvema glasovoma, da sestra Mary Blasković kaznuje z enim mesecem suspenzije.

Kazen stopi v veljavo z dnem 1. oktobra, 1926, in konča z dnem 31. oktobra, 1926, včevši prvi in zadnji dan.

Razlog: Glavni porotni odsek je v celi zadevi pronašel precej sumljivosti. Najbolj pa je sumljivo radi sestre Mary Blasković, ko je prišla na društveno sejo v spremstvu oseb, ki niso člani S. N. P. J. in a tem povzročila ne-

ljenje. Otroke je umorila s plinom. Sita je bila stradanja in bede in rešila je moža trpljenja.

Kdo je kriv gorja? Človeška družba. Družba pa ni nič drugega kot delavstvo samo, ker delovno ljudstvo jo v ogromni večini tvori. Delavstvo se mora organizirati, izvoliti v postavljajo zbornice svoje zastopnike, ki bodo delali v ljudsko korist. — Vincent Klesnik.

Stvaren dopis iz Detroita.

Detroit, Michigan. — Iz zapisnika seje glavnega odbora S. N. P. J. je videti, da je imel glavni odbor veliko dela izvršiti. Bilo pa je tudi veliko dela, katerega ni bilo treba, ako bi bilo članstvo zvesto principom, na katere je priseglo pri vstopu v S. N. P. J. Nekateri člani so prelahkoverni in dajo se od zgagarjev zavajati in nalagati. Dokler nismo imeli med našimi ljudmi plačanih duhovčev, in provokatorjev, je bila harmonija med članstvom. Člani so bili lojalni S. N. P. J. in jednote niso izkoriščali ne finančno niti moralno.

S. N. P. J. ima sovražnika že odkar je ustanovljena. Najbolj se je v njo vedno zaletavala duhovčina, ki od rojstva pa do danes brez prestatka napada jednoto, hoteč jo uničiti. Poslušajte se v ta namen vsepolno laži. Toda ne bo nič, njih moč peša med slovenskim narodom. Naj ne utikajo svojih umazanih prstov v ogenj, ker znajo se do živega opeči.

Nekaj zahrbtnega so začeli peči tudi tu v Detroitu med našimi rojaki. Priklatl se je od nekega "odrešenika" in spreobrnika naših Slovencev v Detroitu. Črni frakar, ki se hoče obesiti na šini ubogim delavcem, ki težko preživljajo svoje družine, ker so plače pičle in življenje drago, je sicer dobil par naših ljudi in te obžalujem, da so se dali potegniti za nos od duhovčev, ki še niti pike ni naredil v korist delavca.

Možje in žene, na vašo zdravo pamet apeliram, da se ne daste blufat od duhovčev, ki vas je v starem kraju dovolj pritrtila v revščino, da ste bili primorani zapustiti milo domov, ter iti v trebuhom za kruhom v tujo deželo. Sedaj vas hočejo še tu spraviti na beraško palico. Kam potem? Od hiše do hiše hodi med naše delavce duhovnik in par dobro znanih Slovencev v Detroitu s njim. S seboj imajo obilne liste, s katerimi nam tvežajo našim ljudem, da jih podpišejo, da bodo zidali slovensko cerkev v Detroitu. Rojaki, trpin, bodite oprezní, kaj podpišete. Zakon je namreč ta, da vas lahko primorajo storiti to, kar ste podpisali in plačati morate vsoto, za katero ste se podpisali. Upanje imam in se tudi dobro zanesem na slovenske pri-sebnike v Detroitu, da dobro vedo, kaj delajo. Do zdaj so se lahko preživljali brez kutarja in cerkve in se bodo tako tudi za naprej. Ker je nam res potrebno, da se večkrat snidemo in prav po domače zabavamo ter da drugim ljudem pokažemo, da smo nekaj zmožni napraviti, kar bo v ponos naši slovenski naselbini v Detroitu, je naša dolžnost, da sezidamo Slovenski narodni dom, ki nam bo res v korist in bo tudi v ponos naši mladini. Ne cerkve, ki je večna mora za človeštvo, ker bi vam bila znoj valnega trdega dela.

Delavci v Detroitu! Če greste kdaj na štrajk, vas duhovčina ne bo poznala, pripela si bo znak postave in vam s kolčki dala po glavah, ko boste upravičeno zahtevali svoje. V štrajku se vse neha. O tem nas uči zgodovina calumetkega štrajka in več drugih.

Omenil sem, da nam je potreben slovenski dom. To priznajo vsi Slovenci v Detroitu, ki tudi delajo, da gre dobra stvar rapidno naprej. Nismo več daleč, ko bo ideja uresničena in imeli bomo v Detroitu Slovenski narodni dom. Bila je sklicana seja samo za ženske, da so se organizirale za prireditev piknika dne 29. avgusta v korist S. N. D. To je bil pravi slovenski piknik, kakoršnega še nismo imeli v Detroitu. Ženske so bile vse v slovenski narodni noši, tudi naša dekleta so prišla tako oblečena.

Vinska trgatav v Collinwoodu.

Collinwood, Ohio. — Po časopisu, posebno v Prosveti je zadnjih par let mnogo dopisov iz naše naselbine, kar je znak, da se naselbina hitro razvija. Le žal, da se med dopisi dobe tudi taki, ki ne delajo čast naselbini. Nekateri rojaki so menda že tako navajeni, da se morajo malo pokavati. Poletni dnevi so se začeli spreminjati v deževne in listje, katero je delalo zaželjivo senco poleti, je začelo padati z dreves, kar nam naznanja jesen. Doba piknikov je sedaj pri kraju in društva so se začela pripravljati na običajne in času primerne prireditve pod streho. Tudi nova postojanka S. N. P. J., katere je bila organizirana pred kratkim, ne mara zaostajati za drugimi, zato se člani pridno pripravljajo za svojo prvo prireditev, to je vinske trgatve, katero priredijo v nedeljo, dne 19. t. m. v Slovenskem domu na Holmes ave. Trgatve se prične ob 7. zvečer, toda oče šupan bo s celim svojim štabom in vini-

čarji v vinogradu že pred določenim časom.

Na željo očeta šupana je splošno občinstvo vabljeno na to prireditev, posebno pa člani in družava S. N. P. J., da posetijo to prireditev ter s tem pomorejo oživeti blagajno novega društva, kakor tudi, da našim mladim bratom in sestram damo pogum in veselje do dela za naše narodne ustanove. Vsak član S. N. P. J., katerih je mnogo v naselbini, naj pripelje svoje prijatelje, da se pozabavajo v krogu članov novega društva in pomagajo potrgati grozdje v vinogradu očeta šupana.

Se nekaj, kar ne smem pozabiti omeniti starem, posebno pa našim fantom in dekletom, ki niso še člani mogoče nobenega društva, posebno tistim, ki so bolj zmožni angleškega kot slovenskega jezika, da pristopijo pod okrilje novega društva "Loyalitas", št. 590 S. N. P. J., kjer boste našli svoje prijatelje vesele in zadovoljne in pripravljene za slučaj bolezni ali smrti, kajti zavežajo se, da jim akrbna mati S. N. P. J. stoji ob strani za vsak slučaj bolezni ali nezgode in jednota daje prosto vstopnino za dobo tega leta, zato starši, kateri imate odrasle hčere in sinove, avetujte jim, da pristopijo v naše slovenske organizacije, izmed katerih je najboljša S. N. P. J. To, da je slovenska mladina v naših organizacijah, dela čast narodu, in slučaju bolezni pa je v korist staršev, kakor tudi posameznega prizadetega člana.

Res je, da je težko plačevati aseament, toda še mnogo bolj žalostno je videti bolnika, ki je dlji časa bolan, brez vsakih sredstev in brez organizacije, na katero bi se mogel zanašati za pomoč.

Rojaki, sedaj je čas, dokler ste zdravi, da pristopite v dobro organizacijo, katere vam bo v tolažbo in pomoč ob času bolezni. Naj zastopuje za danes, se pa še ob drugi priliki kaj oglasm.

Pozdrav vsem članom S. N. P. J., clevelandakim članom in rojakom na klidem: Na evidenje na vinski trgatvi! — Poročevalec.

VEČERNA SOLA V CLEVELANDU.

Razredi v Slovenskem domu.

Drugo leto večerne sole v Clevelandu se prične dne 27. septembra. Sola se bo obdrževala v Slovenskem narodnem domu ter bo obstojala iz dveh razredov. Prvi razred bo imel šolo vsak ponedeljek in vsako sredo v sobi številka 2 v novem poslopiju. Drugi razred bo tudi imel šolo dvakrat na teden, in

sicer vsak torek v novem poslopiju in vsak petek pa v starem poslopiju. Vpisanja za šolsko leto je pet dolarjev, kakor v mestnih šolah. Vpisovanje se prične danes in se vpišete katerikoli dan do otvoritve šole dne 27. t. m. vključivši. Vpišete se lahko ob večerih v starem poslopiju pri tajniku Doma, L. Medvešku, pri tajniku kluba, J. Krebeljnu, ali pa pri učitelju šole, J. A. Siskovichu.

KAMPANJSKE VESTI.

La Salle, Illinois. — Članstvo društva "Od boja do zmage" št. 337 je na svoji seji v avgustu sklenilo, da bo sprejemalo nove člane tekom treh mesecev brez vsake vstopnine in bo zdravniško preiskavo samo poravnalo.

Apeliram na članstvo našega društva, da gre na agitacijo in pridobi kolikor mogoče novih članov. Takih ugodnosti, kakor so sedaj za nabiranje novih članov in za pristop, še dolgo časa ni bilo. Rojaki, izrabite ugodno priliko! — Frank Gregorich, tajnik.

Agitirajte za "Prosveto"

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

Ima v zalogi sledeče knjige:

- AMERIŠKI SLOVENCİ — izvrstna, krasna knjiga, obsega 632 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane...\$5.00
- Slovenko-Angelska Slovnica — zelo poučna in lahka razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo...\$2.00
- Zakon Biogenesije — tolmachi naravne zakonice in splošni razvoj, knjiga iz katere samorete črpate mnogo naukov za telesno in duševno dobro...\$1.50
- Pater Malaventura — V Kabareta — zanimiva povest in življenja ameriških frančiškanov, in doživljaji rojaka, izvrstno opopnjena s slikami...\$1.50
- Zajednici — resnična povest in prava ilustracija doslej skrivljene dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki...\$1.75
- Jimmie Higgins — krasna povest, ki jo je spisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek...\$1.90
- Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 292 strani mehko vezana, stane samo...\$0.50

KNJIGE KNJIŽEVNE MATICE SE DOBE

pri naših društvenih tajnikih in drugih zastopnikih, namreč dosedaj jih imajo v prodaji poleg društvenih tajnikov tudi:

- William Sitter, 9404 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
- Anton Jankovich, 1171 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
- Anton Bokal, 727 E. 157th Street, Cleveland, Ohio.
- John Krimmich, 13111 Benington Ave., West Park, Ohio.
- Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa.
- John Rimac, 5555 Russell St., Detroit, Mich.
- Frank Stular, 13705 St. Aubin, Detroit, Mich.
- John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.
- Proletarec, 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.

All pa pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

CENE ZMERNE, UNIJSKO DELO PRVE VESTE
VSA POJASNILA DAJE VODSTVO TISKARNE

Pišite po informacije na naslov:
S. N. P. J. PRINTERY
2657-59 South Lawndale Avenue, Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTМЕНA POJASNILA

The Young S.N.P.J.

ONLY SIXTEEN MORE DAYS—

HEALTH INSURANCE

ACTUARIAL ADVICE NEEDED

Sixteen more days to October second, that day of days, since it is the day on which we Pioneers are to give our dance. "A Night in Slovenia." Now that I have the day so well imprinted upon you, and the night, too, let's see how many tickets we have sold. You didn't sell any—you thought there was lots of time! You sold only two, you've been so busy. And you've sold them all, and want to get some more! Which one are you? The last, of course. Sure, and you're a true Pioneer.

And I'll be so kind as to relieve you of needless anxiety and care by asking you to let me have the money you've received for all the tickets you've sold, when you come to our meeting, Friday the seventeenth. Mind—and I'm not taking back any tickets just yet—it's the money I want. For we've so many things to do and pay for; what with decorating and all the refreshments, and one thing and another.

And about this meeting on the seventeenth you'll be sorry if you miss it. I'm not supposed to tell anything about it, so I won't. Just giving you a little tip, that's all.

Did you hear about the member who got caught when he stole into the neighbor's chicken coop to pluck a feather from his prize rooster? Of course, he wanted to wear the feather on his hat in order to complete his Slovenian costume. The neighbor told him it was a good thing he wasn't going to an Indian dance. Don't you try anything like that, for your neighbor may not have a sense of humor. But do get your costume ready. Start right now. Think about this dance, talk about it to your friends, sell them your tickets. You'll be glad you did, for it's going to be a big thing, this dance of ours, just sixteen days away.

Anne Golob.

COMRADES NO. 566, NOTICE!

Cleveland, O.—Our regular monthly meeting will be held on Thursday, September 16th, at 8 o'clock sharp, at the Slovenian Auditorium. The Supreme board has levied a special assessment for this month and therefore every member is kindly invited to attend the meeting and settle his dues there. The entertainment committee will provide for entertainment after the meeting. Bring new members, bring your friends to the meeting; they may want to join later.

Everyone of the members is expected at the meeting on Thursday, September 16th, 1926, at 8:00 o'clock sharp.—Secretary.

PROGRESS

The only difference between a savage and the civilized man, is that the civilized man has learned to store up his knowledge for future use, while the savage only lives within the realm of his own experiences. We know that experience is the best teacher, but we do not have to rely solely upon our own experiences as we can greatly benefit from the experiences of other people. Passing down knowledge through the medium of education, from one generation to another, is only a method of passing down experiences from one generation to another. The most successful man to-day, in any profession, art, science, or in any industrial, political or social enterprise, is the one who has learned to use the vast store of knowledge which has accumulated from centuries of human experiences and which knowledge is found stored in the libraries.

If we want to keep abreast with civilization, we must learn from the experiences of our predecessors as well as from our own. In order to learn from our own experiences or from those of our predecessors, we must place ourselves in this modern industrial society in such situations, where we are confronted with new obstacles and new problems.

The American-speaking subordinate lodge movement of the S. N. P. J. offers to the American Yugoslavs the best medium by which they may learn from their own experiences and apply the experiences of their predecessors. Every American-speaking subordinate lodge has new problems for its solution. There is the problem of securing new members; of financing the undertaking; of holding the members interested so that they are active and attend all the meetings; of conducting the meeting according to rules of parliamentary law and a score of other important problems.

Self-education is the best teacher. Learn to solve your own problems. Learn to reason and to think for yourself. Have courage to face the future. The experience that you gain in one undertaking may be applied successfully to another. American-speaking members of the S. N. P. J., take advantage of the great opportunity that is offered by the S. N. P. J. for self-education and self-mastery by becoming an active member in the American-speaking subordinate lodge movement of the S. N. P. J. If there is no American-speaking subordinate lodge of the S. N. P. J. in your neighborhood, then organize one.

Richard J. Zvertnik.

Article 2.

We find that the health insurance rates and benefits of the S. N. P. J. were calculated without any actuarial advice. Usually a committee on by-laws is elected, among whom no-one is versed in insurance and much less in actuarial science. They look over the Rules and Rates of some other society, then adopt provisions from some other society without any test of their soundness or solvency or adequacy as to rate. The by-law committee apparently calculates rates not so much after consideration of the value of the risks incurred, but only with the desire to frame a scale of rates, which from its liberality would be likely to become popular, and thereby induce persons to join the society. When the S. N. P. J. sells benefits at the rate of 70 cents per month which should be 90 cents, special assessments are inevitable. What the proper rate of contribution should be is an exceedingly difficult problem, which only an experienced actuary can be expected to solve with accuracy.

The problem of health insurance rates is much more difficult than that of life insurance, because the risk is a shifting constant. Sickness, unlike death, is not a broad, well defined fact about which there can be no mistake. In attempting to determine the law of sickness prevailing among the members, almost all investigations would produce unsatisfactory results and would prove futile until an accurate and uniform definition wherein "sickness" consists is adopted by every subordinate lodge of the S. N. P. J.

Certain degrees of ill-health do not really produce immediate inability to work. Whatever interpretation is placed upon the word "sickness" it should be uniformly observed by all the subordinate lodges. Only then would it be possible to set up accurate statistical tables to gauge sickness which would reflect the risk that the S. N. P. J. assumes, and what it should charge.

The committee on by-laws in calculating the rates never takes into consideration the sick experience or the risk. As a matter of fact, the S. N. P. J. has no statistics which would reflect the risk. The first step toward adequate rates and benefits is for the S. N. P. J. to hire some actuaries who would advise the Society as to the kind of statistics it should keep, so that at the next Convention adequate and equitable rates could be put into operation. One cent spent for prevention, is worth a dollar spent for cure.

Publicity Committee,
Pioneer Lodge No. 559.

ROSTER

ENGLISH SPEAKING LODGES SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY.

No. 565, Chicago, Ill.—Pres. Donald Lotrich, 1397 S. Tremont Ave. Sec'y Anne Golob, 2843 S. Lawrence Ave. Treas. Oscar Golina, 2811 S. Crawford Ave. Dr. J. J. Zvertnik. Meets every third Friday of the month.

No. 564, Detroit, Mich.—Pres. Paul Schenk, 5850 E. Ave. Sec'y Jeanette V. K. 1758 E. Ave. Treas. Frank J. K. 1542 E. Ave. Dr. James S. Elliot. No. 563, Cleveland, O.—Pres. Victor Zetzel, 5492 Court Court, Sec'y Boris Paulin, 16109 Waterloo Rd. Treas. Vatroslav Gril, 8207 Shade Ave. Dr. F. J. Kern. Meets every third Thursday of the month.

No. 567, Springfield, Ill.—Sec'y. Amalia Church, 1910 Stuart St.

No. 566, Washington, Ill.—Pres. Christiana Joseph, 614 Adams St. Sec'y Mary Zelinski, 1025 McAllister St. N. Chicago, Ill. Treas. Vincent Pink, 1180 Tenth St. Dr. C. G. Dickenson. Meets every third Thursday of the month.

No. 572, West Park, Ohio.—Pres. Joe Blisk, 13161 Crossbush Ave. Sec'y Stella E. Mladich, 12720 Carrington Ave. Treas. Nettie Zakraski, 12905 Kilton Ave. Meets every third Thursday of the month.

No. 573, La Salle, Ill.—Pres. Frank Spitzmiller, Jr., 1605 Apple Rd. Sec'y Paula Golob, 281 Third St. Treas. Frank Lepich, 226 Tenth St. Dr. J. J. Maciejewski. Meets every second Monday of the month.

No. 575, Indianapolis, Ind.—Pres. Ed. Simko, 549 N. Holmes Ave. Sec'y August Powell, 715 N. Holmes Ave. Treas. John Powell, 715 N. Holmes Ave. Dr. Maurice V. Kahle.

No. 576, Bradenton, Fla.—Pres. Jack Petrovich, 304 N. 3rd St. Sec'y Frank E. Petrovich, 30 N. 3rd St. Treas. Fritz Branst, 1404 N. 3rd St. Dr. John Zerk. Meets every first Thursday of the month.

No. 577, Pueblo, Colo.—Pres. Frank Stetler, Sec'y Rudolph Stetler, 1617 Lake Ave. Treas. Frank Goren.

No. 578, Aurora, Minn.—Pres. Joseph W. Kovach, Box 423. Sec'y Mary M. Mahlich, Box 423. Treas. Frank Goren, Box 423. Dr. Lechmoner, and Lorrain. Meets every second Monday of the month.

No. 579, Chisholm, Minn.—Pres. John Pender, Box 1, Jackson Township. Sec'y Victor L. Mikanich, 212 W. Chestnut St. Treas. Joseph Grubik, 212 W. Lake St. Dr. E. L. Elmonson. Meets every third Friday of the month.

No. 580, Brooklyn, N. Y.—Sec'y. Athina Kromakova, 2013 Hiram St.

No. 581, West Allea, Wis.—Pres. John Badell, Jr., 477 5th Ave. Sec'y Frank Perko, Jr., 585 National Ave. Treas. Joe S. Oshko, 1615 National Ave. Dr. Stefanec. Meets every second Friday of the month.

No. 582, Canonsburg, Pa.—Pres. John Graydon, Bradshaw, Pa. Sec'y Francis M. Poddy, Bradshaw, Pa. Treas. George Boders, Bradshaw, Pa. Dr. D. M. Bell. Meets every third Thursday of the month.

No. 583, Cleveland-Collingswood, O.—Pres. Anton Hadzic, 815 E. 15th St. Sec'y Josip Hadzic, 844 E. 15th St. Treas. Zm. Fencic, 1264 E. 17th St.

Secure New Subscribers for the "PROSVETA"

Edwin Primobio:

The Idea of Evolution from Greeks to Darwin

(Source: "From Greeks to Darwin" by H. F. Osborn.)

In following the development of idea of organic evolution, from Greeks to Darwin, we find that the evolution as a fact was accepted by most of the prominent philosophers and biologists of the past twenty-five centuries, though, in some cases, only during some part of their life, due to the vehement opposition they aroused by teaching it. Since the Greeks the endeavors of thinking men have been centered at solving the problem of the process of Evolution. At this task, we shall follow them through centuries.

Before the time of the noted Greek philosophers, the world was thought as being ruled by personal gods and many minor deities who would, moved by human prayers and sacrifices, or their own personal whims, at any moment interrupt the regular course of nature in creating, destroying, or changing their own work. The first among the Greeks who endeavored to replace the old myths by natural explanation of things were the two Ionians Thales and Anaximander. Thales originated the idea that all living things arose from water. Anaximander was the first teacher of the doctrine of abiogenesis, believing that cells and other aquatic forms are directly produced from lifeless matters. Anaximenes, the latter's pupil (585-524), found in air the cause of all living things and believed that plants, animals, and men arose, under the influence of the sun's heat, from primordial slime in abiogenetic fashion. These notions indicated a great advance over the myths of earlier times. Worth mentioning is Xenophanes (570-480), since he was the first to recognize the fossils as remains of animals formerly alive and to see in them the proof that the earth was formerly covered by seas.

A great step beyond the vague notions of the Ionians was made by Empedocles of Agrigento (495-435) whom H. F. Osborn calls the father of the evolution idea. Empedocles modified the abiogenetic hypothesis and gave his theory a semblance of modern evolution, stressing four points:

First, that development of life was a gradual process; second, that plants were evolved before animals; third, that imperfect forms were gradually replaced by perfect forms; fourth, that the natural cause of the production of perfect forms was the extinction of the imperfect one. He also thought of adaptation of organisms to environment. Democritus, whom Baron Cuvier has called the first comparative anatomist, extended Empedocles' notion of adaptation of organisms to certain purposes also to single structures and organs. The founder of schools of teleology was Anaxagoras who attributed adaptation in nature to Intelligent Design.

By far the greatest among the Greeks who studied natural history was Aristotle (384-322). In his search after truth he found nobody to copy. His was the first long step into the mysteries of nature. Therefore, whatever mistakes and omissions he might have committed, all are excusable. He wrote upon a wide variety of subjects: politics, rhetoric, metaphysics, psychology, philosophy, and natural history. In his two books "Physics" and "Natural History of Animals" he mentions 500 species of mammals, birds, and fishes. He also knew corals, squids and sponges. Aristotle already distinguished homogeneous tissue made of like parts and heterogeneous organs made of unlike parts; he fully perceived the forces of heredity, and of Atavism and Reversion. He discussed already the inheritance of mutilations, remarking that the cases of it are very rare. The essence of Aristotle's idea of evolution may be expressed in the phrase "internal perfecting tendency" underlying which is the idea of movement. He viewed man as the flower of nature toward which the whole existence of the inorganic and organic life tends. His theory was anthropocentric, and in this sense also teleological. On account of this theory of his own, he rejected Empedocles' idea of adaptation and survival of the fittest.

Among the most prominent post-Aristotelians is Epicurus (341-270) whose chief interest was to establish the principle of nature as against supernatural causation. He opposed the teleology of Aristotle and taught rationalism. Among the Romans we find Lucretius (99-55) who held a purely mechanical and rationalistic view of nature and believed in spontaneous generation. He really added nothing to the idea of evolution.

Thus we find that with Greeks the evolution idea was rooted in the notion of a changing order of things due to movement towards perfection and absence of any state of rest. They foreshadowed by theory of the "Survival of the Fittest" based on chance combinations, and the principle of Adaptation, and left to the world many questions which are still waiting for their answers.

During many centuries after Greeks the teaching on origin and development of life was drawn from the Book of Genesis, and from natural philosophies of Plato and Aristotle.

The Spokesman's Secretary

LETTER VIII IN WHICH I PEEK INTO A PALACE.

Dear Mom:

If you have got the same habit that I have got of reading everything in the papers that the Spokesman says you will of saw how many times He says the things I have said for Him to say. The last time was about the government having the right to protect itself against fellers that want to talk about overthrowing it. It came out in the papers just like I said it to Mr. Edgerton.

Yesterday there wasn't so much news only a story about how the Spokesman had been delayed for a full minute after He had got into His automobile by the Spokeslady having to coax Her dog to get in too. It made a sweet story for I like to think of them having a pet that they love.

Today there is another story very interesting. It seems that the Spokesman has got to have exercise but He is too busy to go and get it up there in the great white house where He stays they have set up an electric camelopard, that works by machinery and every morning He gets up on top of it and gives Him a nice ride and shakes Him up and starts everything inside Him. I think that is a wonderful idea but I should think it would be rather tiresome riding on a camelopard and not getting nowhere or any change of scenery like on a real camelopard. But I suppose the Spokesman would be too busy to look at the scenery anyhow. He has got to be thinking all the time about what He is going to say to the reporters when they come to listen to Him again.

There was a customer left a magazine in the Elite Beauty Parlors and in it I see a picture of the Spokesman. Of course it is not a picture of Him riding the camelopard but it just shows His face. But I cut it out and took it home and pasted it on a piece of cardboard and I have set it up on my bureau so that I can look at Him while I am thinking up things that I can tell Mr. Edgerton to tell Him to say to the reporters. I wish that Mr. Edgerton had not told me one thing about Him that I find myself always thinking while I look at the picture that He is like a singed cat because He is better than he looks. Of course I know there is movie actors that is more shabby but they have not got the great ideas of the Spokesman.

P. S. Well I have went to dinner with Mr. Edgerton again and it had to be a cheap place because of that scare that we got from seeing a man that we thought was following us. Mr. Edgerton says that he does not know any more about it because the man did not follow him on the street car. It might be that his wife is

In the second century after Christ we find Gregory of Nyassa, one of the Fathers of the Church, teaching that the objects and completed forms developed gradually out of chaotic mass, the Creation having been only potential. This idea was taken up by Augustine (353-430). According to Augustine there existed from beginning two kinds of germs of living things: visible ones, placed by Creator in animals and plants; and invisible ones, latent and becoming active only under certain conditions of combination and temperature. He also taught that in nature we should not look for miracles, but only for laws of nature. He distinctly rejected the idea of Special Creation in favor of a doctrine which may be called a theory of evolution. Augustine's views on creation and nature were also accepted and upheld by Thomas Aquinas (1225-1274) as late as in the middle of the 13th century. Augustine and Thomas Aquinas are still the greatest authorities of the Church though the idea of Special Creation became the universal teaching from the middle of the 16th to the middle of the 19th centuries. This was due mostly to the opposition by Francisco Suarez (1578-1617) who was the third great theologian to treat of Creation. Partly was this due also to the condemnation by the Church of all works by Mohammedan Arabic writers who have also translated into Latin Aristotle's "Natural Philosophy." Aristotle was thus temporarily condemned and with him indirectly also Augustine and Thomas Aquinas.

In the same year with Suarez, the greatest reactionary among the theologians, was born Giordano Bruno, the most extreme rationalist. He followed Aristotle in teaching induction. One of his chief maxims was that "the investigation of Nature in the embraced light of reason is our only guide to truth." Bruno is credited with teaching some elements of the evolution idea. He agreed with Aristotle that organisms are subjected to eternal change and that this change is not purposeless but is working towards the elimination of defects. He argued against the short six thousand years of the Biblical chronology. The arguments were derived from Arabic geologists who were uniformitarians. The following are Bruno's own words: "I add this—that through diverse causes, habits, orders, measures, and numbers of body and spirit, there are diverse temperaments and natures, different organs are produced, and different genera of things appear."

(To be concluded next Wednesday.)

having him shadowed because she is jealous about him giving so much time to trying to understand the plain people. He says that she is now certain that a wart which she has got on her shoulder is turning into angina pectoris and when he tries to persuade her that it is not so she cries and becomes very excited and says that he no longer loves her and that she knows he is only waiting for her to die so that he can run off with some peroxide blonde. I ask him if that means me and he says that my guess about it is better than any man's.

The other thing that it might be he says some of his enemies might be having him watched so as to get something on him. I says, "Have you got enemies?" And he says, "Up there at the great white house I have not got anything else and neither has nobody else because everyone is hating anyone else and watching for a chance to lift his scalp off."

There is a dozen secretaries up there it seems but Mr. Edgerton is the special one indeed he is really not a secretary at all he is just that on the payroll but they don't pay him very much and the greater part of his pay comes to him on the side out of funds which is put up by business men that want to have the any about things. And what Mr. Edgerton is paid for is to be a kind of guardian to the Spokesman to tell Him what to say that He wouldn't know if He went told. And of course Mr. Edgerton has got the right to come into the big white house at all hours of the day or night and it is not many that have got that right and them that have not got it are interesting and trying to pull down they that have.

He said that it is just like a palace with a king and his courtiers but as I was never in a palace I could not tell. And he told me about the people He has to deal with up there in the big white house and of course I listened very eager not because I like to gossip but because I have got to understand about these people if I am going to be one that has got the job of teaching the Spokesman.

Mr. Edgerton says there is an old gentleman by the name of Mr. Prows that is a sort of granddaddy to the great Man. He owns a big department store back in the home town

and it runs itself and all the old gentleman has got to do, is to play around in the big white house and he listens and looks wise and says that he will see what can be done and he toddles around and ask questions of this and that and by and by he whispers into the Spokesman's ear that the welfare of the party depends upon Pete Whizale being made deputy collector of customs at Skunk Center, Montana and if the Spokesman does it then the old gentleman is proud and happy for a week.

And there is another guy that is a big mill-owner by the name of Senator Buttles and he has been the Spokesman's real boss and now is the political manager and he is supposed to run the machine and all the other politicians and the other senators. But he is a flop at the job because you see he is one of these hard-boiled guys that is used to running a factory and to say for things to be done just so and if you don't like it you can get the hell out of here. But the other senators ain't used to the job being done that way they is mostly old guys of the sporting sort that buy their bootleg liquor right in the lobby and they don't like the Spokesman and His blue-nose cheese-paring crowd that He has brought about from the art regions and there is war between them and Mr. Edgerton has to work hard to keep it from busting into papers some day.

And Mr. Edgerton says the Spokesman is very worried about that story about the camelopard He thinks maybe the people will think it is not dignified for the greatest Man in the world to be riding on a camelopard in His pajamas in His bedroom. And I says, "Well I should of thought that is just where they would think He should ride." I says, "The undignified part would be if He was to ride a camelopard on the street in His pajamas." And Mr. Edgerton says that is quite true and I always think of things in just the right way and if I am sure that plain people will see it that way the Spokesman will be less unhappy.

Mr. Edgerton says there is nothing in the whole world that worries the Spokesman so much as being made fun because He is very serious about His job and wants people to be serious about Him. And I says, "Of course

and it runs itself and all the old gentleman has got to do, is to play around in the big white house and he listens and looks wise and says that he will see what can be done and he toddles around and ask questions of this and that and by and by he whispers into the Spokesman's ear that the welfare of the party depends upon Pete Whizale being made deputy collector of customs at Skunk Center, Montana and if the Spokesman does it then the old gentleman is proud and happy for a week.

"Well that is just what it does," says Mr. Edgerton and he says, "You feel quite sure that it won't hurt Him about the camelopard?"

I says, "Anybody that laughs about such a thing will be no good American," I says. "The plain people like I know back in the gas-house district of Camden New Jersey," I says, "will think that a Man that has to teach them and govern them and manage their international affairs should be a sober Man and a moral Man with no time for foolishness." I says, "I don't suppose He rides that camelopard for fun," I says.

And Mr. Edgerton says, "No it is for His liver."

And I says, "Exactly He has got to take care of His liver of course," I says. "And while He rides He will have His mind on the government and He will not let Himself be worried by no laughing jackasses along the roadside."

Mr. Edgerton says that when the Spokesman saw the story in print He was fearful peeved and could not talk about nothing else all day He demanded to know who had give that camelopard away to the reporters and He told Mr. Edgerton to go and find out. And Mr. Edgerton went first to Mr. Granddaddy Prows and the old gentleman said he was not at liberty to say but in strict confidence he had an idea that it was senator Buttles and asked Him who had give it out. And then Mr. Edgerton went to Senator Buttles and asked him who had give it out and Senator Buttles said that he was not at liberty to say but in strict confidence he had an idea that it was Mr. Prows that had give it out. And gee Mom would you think that a palace would be so much like the Elite Beauty Parlors?

Well-Mom I could of listened all day to international affairs like this but I had got nervous about all this in-treagring and I looks about and there at one of the tables is sitting the same feller that I seen at the table the other night trying to listen in our

(Continued on page 7.)

IVAN CANKAR:

YERNEY'S JUSTICE

Original title: "Hlapet Jernej in njegova pravica."

English Version by Louis Adams.

(THE END)

What could Yerney do? Tired and sick of body and soul though he was, he went with the constable, now walking by his side, then stumbling after him, with long, awkward strides. The region was beautiful with its growing fields and pastures, but Yerney had no interest in it. He stared at the ground, his long, gray lashes concealing his eyes.

The road wound along a gently sloping ridge, and as they came around a turn, there was a little village before them, gleaming in the sunlight. They came to the mayor's house, and the mayor, as he saw Yerney, flared up with anger, and began to shout at him:

"No one ever saw you here! No one remembers you! What do you mean by coming here now in your old age and try to hang yourself on the county?"

"I don't want to hang myself on the county, Mayor," answered Yerney. "I don't want to bother anybody; I don't want anything. All I wish is that you allow me to rest up a bit; then I won't bother you or the county with anything else."

He went in the mayor's barn and laid down in the hay. He lay long without falling asleep, and conversed with God. But now Yerney no longer spoke to Him as a hapless to his godspodar, but rather as a claimant to his debtor.

"Now come through with what Thou'st promised me. Thou'st given justice to the people, but they've hidden it away; I can't get it from either policemen or judges, not even from the emperor—they won't let me see him. Thou shouldst now see that Thy justice be put into effect. I'm telling you that it's a shame the way I've been treated, notwithstanding all my faith in Thee and Thine justice. I've heard Thy word—fulfill it, or my faith in Thee shall die. If Thou art the Almighty God and Supreme Judge, come, help me!"

Yerney spoke thus to God all night long. At day-break he rose and left without taking leave of the people of the village of Reaye.

He walked long, rested three times on the way, and even before dusk arrived in Betanovna.

"Is that Yerney?" the people were exclaiming, as they saw him passing through the village. "Oh, isn't he ragged and poor-looking?"

But Yerney looked neither to right nor left, passing the people without seeing them. He not even looked in the direction of the splendid farmhouse he had built. He went straight to the parsonage, to see the parish-priest.

The parish-priest was a kindly man, fat and red-faced, wearing a permanent smile.

"Oh, Yerney, where have you been that you look so old and poor?"

Yerney stopped in the doorway of the priest's study, straightened up his bent back, and from under his brow flashed a pair of sharp, piercing eyes, which he fixed on the priest.

"I won't stay long, as it's getting late in the evening," said Yerney. "You ask me where I've been. Well, I went from judge to judge, from judge to emperor, but, so far as I can discover, there's no justice under the sun. Maybe it's buried under the sod with boulders rolled on top of it. I'm through with my search for justice on earth, for it is not to be found among policemen and judges. I want justice—I want it—from God, from Him who is the Judge of judges. You're his representative on earth; tell me if I'm in the right or in the wrong when I say, that the farm which I made with toil is mine."

The parish-priest stepped to Yerney and placed his fat hand on his arm; he was a tender-hearted, compassionate man.

"Don't talk that way, Yerney," said the priest. "You have experienced great injustices; they've treated you un-Christianlike, but, Yerney, forgive them as He has forgiven those who have persecuted Him."

Yerney shook the priest's hand off his shoulder,

fixed on him his sharp, sickly-bright old eyes, and said with a hard, shrill voice:

"I'm not talking about mercy and forgiveness; I'm talking about justice. Justice!—do you hear? I want to hear from you how you look at my case in the light of God's justice and His commandments. You're God's mouthpiece here, therefore I came to you to have the decision from you. Is God on my side or on the side of the cops and judges—that's what I want to know! I'm old and tired, and I want this settled right here and now!"

"Yerney, your words are hard and severe," said the priest, reprovingly.

"Never mind," retorted Yerney. "Let's have it from your lips—Is justice on my side or not?"

"Yerney, yield to justice, and God will decide."

"You've been telling me that He's infinitely righteous—now show me His righteousness! Is that my farm, is that my house, or whose is it? You're His apostle; now let's have yes or no!"

Yerney's eyes were hard and severe; his old, gray face as of stone; there was no trace of either sorrow or faith in his heart. But he asked again:

"Is God on my side or not?"

"Your words are blasphemous, Yerney!" cried the priest, retreating in terror before Yerney. "If you speak to God, go down on your knees before Him, and plead and weep."

"Nothing doing—no more pleading and weeping from me! I won't kneel, I won't weep! I want His justice! What did He make it for if any cop can spit and sneer at it? I don't owe Him anything; I'm standing on my feet, demanding what is mine!"

There was a trace of color in his hard, relentless face; his lips quivered slightly.

"Come on now; I want to hear what you've got to say for Him. Does justice exist or not? Is there a God or not?"

At these words the priest froze with consternation. Then, retreating from Yerney, he extended his arms and cried:

"Away, thou infidel! Away!"

Yerney waited, his hard, steady eyes on the priest.

"Away, thou blasphemer!"

Slowly Yerney turned and went. His steps were hard and determined. His body was erect. He was sick no longer. There was neither sorrow nor hope in his heart.

XVIII.

Night was falling and the villagers were returning from the fields, when a slender tongue of flame leaped skyward from the roof of Sitar's farmhouse. Awhile later another slender tongue appeared on Sitar's barn, then one on the shed — A great, crackling fire blazed under the evening sky.

The people stood and shuddered with consternation. It was like the fire of Sodoma, unconquerable, fanned by a wind anxious to lend its wings to the magnificent fiery bird. Uncovered, they stood there, their dismayed hearts stammering prayers to God.

Then, all of a sudden, there appeared among them the tall, gaunt frame of Yerney, whose hand were burned, whose hair was singed, and who laughed with all his heart.

23. mesec avgust.

23. mesec avgust.

Z bratskim pozdravom! — Jacob Pavčič.

Bentleyville, Pa. — Sestri Josefina Delahjanko! so darovala nledeča društva: St. 240 — \$10, St. 13 — \$1, St. 87 — \$5, St. 258 — \$1, St. 230 — \$1, St. 242 — \$2, St. 209 — \$1, St. 10 — \$3, St. 355 — \$3, St. 403 — \$2, St. 63 — \$2.50, St. 117 — \$2.10, St. 174 — \$2, St. 280 — \$1, St. 295 — \$2.10, St. 4 — \$2, St. 00 — \$2, St. 221 — \$1.57, St. 20 — \$7, St. 236 — \$4.10, St. 517 — \$1, St. 108 — \$8, St. 482 — \$2, St. 91 — \$2, St. 208 — \$1.50, St. 652 — \$10, St. 223 — \$2, St. 474 — \$5, St. 204 — \$2, St. 308 — \$1, St. 213 — \$2, St. 419 — \$2, St. 290 — \$2, St. 200 — \$1, St. 270 — \$1, St. 228 — \$1, St. 95 — \$1, St. 12 — \$3, St. 174 — \$2, St. 365 — \$2, St. 154 — \$1, St. 484 — \$1.50, St. 409 — \$1, St. 34 — \$2, St. 102 — \$2.30, St. 345 — \$1, St. 289 — \$1, St. 207 — \$3, St. 187 — \$2.50, St. 7 — \$2, St. 534 — \$1, St. 237 — \$2, St. 190 — \$2, St. 219 — \$2, St. 245 — \$2, St. 427 — \$2, St. 92 — \$2.50, St. 21 — \$3, St. 405 — \$2, St. 351 — \$1, St. 32 — \$1.50, St. 97 — \$2, St. 529 — \$1, St. 516 — \$2, St. 432 — \$1, St. 189 — \$2.50, St. 122 — \$2, St. 183 — \$2, St. 45 — \$3, St. 27 — \$2, St. 452 — \$2, St. 124 — \$5, St. 484 — \$1.08, St. 53 — \$3, St. 181 — \$1, St. 406 — \$1.50, St. 434 — \$2, St. 408 — \$1, St. 276 — \$1.50, St. 344 — \$2, St. 148 — \$1, St. 9 — \$1.50, St. 30 — \$1.95, St. 0 — \$3, St. 450 — \$2, St. 39 — \$2, St. 215 — \$2, St. 138 — \$2, St. 383 — \$2.50, St. 518 — \$2.50, St. 244 — \$2, St. 341 — \$2, St. 95 — \$2, St. 483 — \$2, St. 385 — \$7, St. 74 — \$1, St. 104 — \$2, St. 120 — \$5, St. 208 — \$0.75, St. 340 — \$2, St. 263 — \$2, St. 123 — \$2, St. 82 — \$1.50, St. 371 — \$1, St. 472 — \$2, St. 207 — \$3, St. 430 — \$2.75, St. 498 — \$2.00, St. 19 — \$2, St. 403 — \$1.50, St. 406 — \$2.00, St. 2 — \$1, St. 299 — \$3, St. 227 — \$2.

Pozameenl so darovali sledeči: John Otaman \$1; po 50c: John Dornia 1, Frank Urbani, po 25c: Mike Hočev in Matt Lacher.

Ako je koje društvo darovalo, a je navedeno, prosim, da se oglaš na blz. glajnika. Naše društvo Maj St. 240. v lakreno sakhali članom žirov Amerike za darovano vanto sestri Josefini Delahjanko—Aleis Humer, blagajnik.

STANOVANJE V NAJEM
v Berwynu. Oddam v najem t sobno moderno stanovanje.
kurjave \$65, brez 55. 2714 -
Ridgeland Ave., Berwyn. Ill.

NE PREMAGLJIVI.

"The soccer-football I ro Team." Soker nogometna druž A. C. Sparta iz Prage, Čehoslovakija, ki je ravnokor prid svoj prvov ameriško turo je časlopljov Evrope. Oni so tam poznani kot "ne premagljivi," o budo pokazali v New York Clevelandu, Detroitu, Chicagu.

St. Louisu in drugih mestih, jim ta titel častno pripada. Takaj v Ameriki bi morali en titel dati Trinerjevemu grenmu vinu. Veliko ponaredb se pokazalo v zadnjih trideset tih, ampak vse so izmirle iz izgubile, ker ljudstvo se ne več varati. Nobena ponared ni zmožna producirati uspe enakega Trinerjevemu grenmu vinu za slučaj alabe preve, zgube slasti, zaprtnice, glabolov, alabega spanca in ena sedelnih nerednosti. Ako tite valed jesenskih revmatič ali nevrvaličnih bolečin, odprite jih s Triner's Linimento. Váš lekarnar ali trgovec z zdravili ima ta zdravila v zalogi, jih nima, pa plaite na: John Triner Company, Chicago, Ill. (Adv.)

Novo veselje za izčrpane. — mučene, nérvozne ljudi.
Nuga-Tone je učinkovita in hitra Nuga-Tone povrno šlojenje in izčrpanim živcem in mišlicem. Na vsi rdečo kri, mačne in umirjene ce in na čudovit poveča njih vzdržljivosti. Daje blažilen spodob tek, fino prebavni, reden in mnogo navdušenja in ambicije, se dobro ne počutite, je vaša dolžna, da je poskusite. Vaa nič ne stane, vam ne stori dobro. Je prijetna za vati in počutiti se boste boljše te. Če vam je še ni predpisal vaš zdravnik, potem pokžite takoj v lekarni kopiete Nuga-Tone. Ne sprejmite domestil. Vključite jo par dni in če ne počutite boljše in če ne želite boljše, naitite ostalo našej lekarni ki vam bo povrnil vaš denar. Izvati Nuga-Tone zabavajo od lekarnarjev, da jamčijo za leto in vrnajo denar, če niste zadovoljni. poročena, jamčimo in na prodaj v lekarnah. — (Adv., Sept. 15).

NABOČITE SI ENJIG
"Ameriški Slovenci"

